

**Sprawozdanie z działalności
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi
w 2018 roku**

Obejmujące:

- ✓ **Sprawozdanie z wykonania rocznego ramowego planu pracy Izby, w tym planu kontroli,**
- ✓ **Sprawozdanie z działalności informacyjno-szkoleniowej, w tym działalności WIAS,**
- ✓ **Sprawozdanie z działalności kontrolnej.**

Sprawozdanie z wykonania ramowego planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi

Zgodnie z art. 1 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz.U. z 2016r. poz. 561 ze zm.), regionalne izby obrachunkowe są państwowymi organami nadzoru i kontroli gospodarki finansowej: jednostek samorządu terytorialnego, związków metropolitalnych, związków międzygminnych, stowarzyszeń gmin oraz stowarzyszeń gmin i powiatów, związków powiatów, związków powiatowo-gminnych, stowarzyszeń powiatów, samorządowych jednostek organizacyjnych, w tym samorządowych osób prawnych, innych podmiotów, w zakresie wykorzystywania przez nie dotacji przyznawanych z budżetów jst.

Na podstawie art. 7 ustawy o rio izby przeprowadzają co najmniej raz na cztery lata kompleksową kontrolę gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego.

Właściwość rzeczowa regionalnych izb obrachunkowych w zakresie działalności nadzorczej wyznaczona została przepisem art. 11 ustawy, zgodnie z którym obejmuje uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego w sprawach: procedury uchwalania budżetu i jego zmian, budżetu i jego zmian, zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jst oraz udzielania pożyczek, zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jst, podatków i opłat lokalnych, absolutorium, wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian.

Izby wydają opinie w sprawach wskazanych, m.in. w art. 13 ustawy o rio; zaś na podstawie art. 1 ust. 4 ww. ustawy, w zakresie objętym nadzorem i kontrolą - prowadzą działalność informacyjną i szkoleniową. Do zadań izb należy także, zgodnie z art. 13 pkt 11 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, udzielanie wyjaśnień na wystąpienia podmiotów wymienionych w art. 1 ust. 2 ustawy w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych.

W 2018 roku Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi obejmowała swoim zakresem działania 199 jednostek samorządu terytorialnego (174 gminy, 3 miasta na prawach powiatu, 21 powiatów, 1 województwo samorządowego), 7 związków międzygminnych i 1 związek powiatów.

W 2018 roku Kolegium Izby zbadało 12 334 uchwał i zarządzeń organów jednostek samorządu terytorialnego, składy orzekające wydały łącznie 1 861 opinii.

Izba podjęła 55 kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych, w tym 35 kontroli kompleksowych jst, 16 kontroli doraźnych jst., 3 kontrole sprawdzające oraz 1 kontrolę problemową.

W trakcie szkoleń zorganizowanych przez Izbę przeszkolono 545 przedstawicieli nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego, w tym skarbników, wójtów, radnych oraz pracowników jednostek samorządu terytorialnego. W szkoleniach brali udział także pracownicy Izby.

W 2018 roku Izba realizowała wyznaczone ustawowo zadania w oparciu o Ramowy Plan Pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi przyjęty uchwałą Kolegium RIO w Łodzi z dnia 20 grudnia 2017 roku.

Przygotowanie i wykonanie kontroli oraz upublicznienie ich wyników

Ramowy plan pracy RIO w Łodzi na 2018 rok zakładał przeprowadzenie 35 kontroli kompleksowych oraz w miarę potrzeby przeprowadzenie kontroli doraźnych i problemowych.

- Kontrole kompleksowe podjęte zostały w roku 2018 we wszystkich jednostkach objętych planem kontroli.
- W 2018 roku przeprowadzono 16 kontroli doraźnych, 3 kontrole sprawdzające i 1 kontrolę problemową. Kontrole doraźne przeprowadzone zostały, w szczególności w związku z otrzymanymi wnioskami i sygnalizacjami (m.in. Posłowie na Sejm RP, radni, CBA).
- Do kontrolowanych jednostek, w oparciu o przepis art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych kierowane były wystąpienia pokontrolne. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym właściwemu organowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do kolegium izby.

W zakresie kontroli przeprowadzonych w ramach planu kontroli z 2018 roku, na dzień przygotowania sprawozdania, z prawa tego skorzystała jedna jednostka samorządu terytorialnego (Gmina Krzyżanów – zastrzeżenia wniesione w roku 2019, po upływie przewidzianego prawem terminu).
- W ramach upublicznienia wyników kontroli informacje dotyczące kontroli, w tym protokoły kontroli oraz zalecenia pokontrolne, zamieszczane były na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Izby. W związku z prowadzoną działalnością kontrolną udzielono 23 informacji na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej. Dotyczyły one m.in.: udostępnienia dokumentacji pokontrolnych, informacji dotyczących wyników kontroli.

- W ramach kontroli o charakterze kompleksowym inspektorzy kontroli badali osiągnięcie w jst wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli.

Zgodnie z art. 30a ust. 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego przedkłada regionalnej izbie obrachunkowej sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach i placówkach prowadzonych przez tę jednostkę.

Regionalna izba obrachunkowa, zgodnie z art. 30b ustawy, w trybie określonym w przepisach ustawy o rio dotyczących kontroli gospodarki finansowej jst, kontroluje osiągnięcie w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli.

Sprawozdania sporządzone za 2017 r. z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez podległe jednostki samorządu terytorialnego przyjmowane były przez pracowników Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń.

W 2018 roku pracownicy Wydziału przyjęli w/w sprawozdania ze 199 jednostek samorządu terytorialnego (sprawozdania te były składane w formie elektronicznej oraz w formie dokumentu), sprawdzili poprawność rachunkową tych sprawozdań oraz zgodność wersji elektronicznej z dokumentem. W przypadku stwierdzenia błędów rachunkowych lub niezgodności wersji elektronicznej z dokumentem - kontaktowali się z jednostkami samorządu terytorialnego w celu uzyskania wyjaśnień lub poprawionej wersji sprawozdań, udzielali telefonicznie jednostkom samorządu terytorialnego porad oraz wyjaśnień w zakresie sporządzenia w/w sprawozdania.

Zbadano łącznie 242 formularze sprawozdań, z czego 17,8 % stanowiły korekty sprawozdań.

Korekty sprawozdań wynikały w szczególności z: niekompletnych danych w przekazanych sprawozdaniach, złego formatu wersji elektronicznej (głównie PDF zamiast XLS), braku podpisów na wersji papierowej, braku daty sporządzenia sprawozdania, braku danych osób sporządzających lub zatwierdzających sprawozdanie na wersji elektronicznej.

Dane z powyższych sprawozdań - jako materiały będące w dyspozycji Izby - mogą być wykorzystywane w trakcie działalności kontrolnej Izby prowadzonej przez Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej.

- W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych inspektorzy kontroli udzielali instruktażu w zakresie prawidłowej interpretacji przepisów prawnych i ich stosowania w praktyce.
- W oparciu o przepis art. 10 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych Izba przekazała do Ministerstwa Finansów informację o jednostkach samorządu terytorialnego, w których inspektorzy kontroli stwierdzili nieprawidłowości dotyczące danych wykazywanych

w sprawozdaniach budżetowych mogące mieć ewentualny skutek dla wielkości naliczenia subwencji.

- W Izbie (w Wydziale Kontroli Gospodarki Finansowej) gromadzone są materiały dotyczące nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego w zakresie prowadzonej przez Wydział działalności kontrolnej – służące m.in. przygotowaniu kontroli.
- W ramach czynności przygotowujących do realizowania zadań kontrolnych Izby pracownicy podnoszą kwalifikacje, w tym poprzez samokształcenie oraz udział w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych.

Sprawowanie nadzoru nad jst oraz działalność opiniodawcza

Działalność nadzorcza

Zgodnie z art. 171 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej regionalne izby obrachunkowe sprawują nadzór nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych. Jedynym wskazanym przez ustawodawcę kryterium, przy uwzględnieniu którego sprawowany jest nadzór – jest kryterium legalności. Zasada ta powtórzona została w przepisach ustaw ustrojowych, gdzie wskazano, że nadzór nad działalnością gminną sprawowany jest na podstawie kryterium zgodności z prawem (por. art. 85 ustawy o samorządzie gminnym, art. 77 ustawy o samorządzie powiatowym, art. 79 ustawy o samorządzie województwa).

Zakres działalności nadzorczej regionalnych izb obrachunkowych wyznaczony został przepisami ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych. Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy właściwość rzeczowa izb obejmuje uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego (oraz organy związków jednostek samorządu terytorialnego) w sprawach:

- 1) procedury uchwalania budżetu i jego zmian,
- 2) budżetu i jego zmian,
- 3) zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jednostki samorządu terytorialnego oraz udzielania pożyczek,
- 4) zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego,
- 5) podatków i opłat lokalnych, do których mają zastosowanie przepisy ustawy - Ordynacja podatkowa,
- 6) absolutorium,
- 7) wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian.

Uchwały i zarządzenia organów jst sprzeczne z prawem są nieważne (por. art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, art. 79 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym, art. 82 ust. 1 ustawy o samorządzie województwa). W przypadku natomiast nieistotnego naruszenia prawa w uchwale lub zarządzeniu izba nie stwierdza nieważności uchwały lub zarządzenia,

lecz ogranicza się do wskazania, że wydano je z naruszeniem prawa (art. 11 ust. 3 ustawy o rio).

Szczególny tryb postępowania ustawodawca przewidział dla przypadków dotyczących stwierdzenia nieważności całości lub części uchwały budżetowej. Zgodnie z art. 12 ust. 1-3 ustawy izba prowadząc postępowanie nadzorcze w sprawie uznania uchwały budżetowej organu stanowiącego jst za nieważną w całości lub w części, wskazuje nieprawidłowości oraz sposób i termin ich usunięcia. Dopiero w przypadku, gdy właściwy organ w wyznaczonym terminie nie usunie wskazanych nieprawidłowości, kolegium izby orzeka o nieważności uchwał w całości lub części. W przypadku stwierdzenia nieważności uchwały budżetowej w całości lub w części budżet lub jego część dotknięte nieważnością ustala kolegium izby.

Do ustalenia budżetu jednostki samorządu terytorialnego izba obowiązana jest także w przypadku niepodjęcia uchwały budżetowej przez organ stanowiący jst do dnia 31 stycznia roku budżetowego oraz w przypadku niezachowania przez tę jednostkę zasad określonych w art. 242-244 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (por. art. 11 ust. 2 i 2a ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych). W tych przypadkach izba ustala budżet jst w zakresie zadań własnych oraz zadań zleconych.

Z uwagi na fakt, że budżet jednostki samorządu terytorialnego jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów tej jednostki (art. 211 ustawy o finansach publicznych), a jego moc wiążąca kończy się z upływem roku kalendarzowego, w sytuacji, gdy kolegium rozpatrując uchwałę lub zarządzenie dotyczące minionego roku budżetowego stwierdzi nieprawidłowości - nie nakazuje ich usunięcia, lecz ogranicza się do wskazania, że uchwała/zarządzenie zostały podjęte z naruszeniem prawa.

Kolegium Izby obraduje na posiedzeniach, które zwoływane są w razie potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz na kwartał. W posiedzeniu ma prawo uczestniczyć przedstawiciel podmiotu określonego w art. 1 ust. 2 ustawy o rio, którego sprawa jest rozpatrywana. W 2018 roku Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi obradowało na 36 posiedzeniach.

W ramach sprawowanej przez Izbę działalności nadzorczej w 2018 roku Kolegium Izby zbadało **12 334 uchwał i zarządzeń** organów jednostek samorządu terytorialnego oraz związków międzygminnych (w 2017 roku – 12 062). Z ogólnej liczby zbadanych uchwał i zarządzeń najwięcej dotyczyło:

- budżetu i jego zmian – 8 307,
- wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian – 2 106,
- podatków i opłat lokalnych – 488,
- zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jednostki samorządu terytorialnego oraz udzielania pożyczek – 443.

Lp.	Uchwały i zarządzenia jst dotyczące:	Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń w 2018 r.
1	budżetu	207
2	zmian budżetu	8 100
3	zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jednostki samorządu terytorialnego oraz udzielania pożyczek	443
4	podatków i opłat lokalnych	488
5	zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego	396
6	absolutorium ^{*)}	195
7	wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian	2 106
8	pozostałe uchwały i zarządzenia	399
Ogółem		12 334

**) W 2018 roku Kolegium RIO w Łodzi zbadało 195 uchwał w sprawie udzielenia absolutorium, z tego:*

- *194 uchwały Kolegium uznało za podjęte bez naruszenia prawa;*
- *jedną (dotyczącą Gminy Mokrsko) unieważniono w całości z powodu braku podstawy prawnej do przeprowadzenia powtórnego głosowania w sprawie absolutorium:
Rada Gminy Mokrsko poddała pod głosowanie projekt uchwały w sprawie nieudzielenia absolutorium Wójtowi Gminy Mokrsko za 2017 rok, który nie uzyskał wymaganej większości głosów. Następnie w wyniku przeprowadzonej dyskusji, Rada Gminy Mokrsko wprowadziła zmianę w porządku obrad i poddano pod głosowanie kolejny projekt uchwały absolutoryjnej w sprawie udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy Mokrsko za 2017 rok, który uzyskał wymaganą większość głosów.
Kolegium RIO w Łodzi uznało, że brak jest podstawy prawnej do przeprowadzenia powtórnego głosowania w sprawie absolutorium i stwierdziło nieważność Uchwały Rady Gminy Mokrsko w sprawie udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy Mokrsko za 2017 rok.*
- *jedenastie gmin nie podjęło uchwał w sprawie absolutorium za 2017 rok z powodu nieuzyskania w głosowaniu wymaganej bezwzględnej większości głosów:
(Gmina Dobryczyce, Gmina Głowno, Gmina Grabów, Gmina Rokiciny, Gmina Strzelce, Miasto Belchatów, Miasto Łęczyca, Miasto Radomsko, Miasto Rawa Mazowiecka, Miasto Zduńska Wola, Miasto Gmina Opoczno)*
- *w wyniku głosowania nad projektem uchwały w sprawie absolutorium dla Zarządu Powiatu Kutnowskiego za 2017 rok, Rada Powiatu Kutnowskiego nie podjęła uchwały w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Powiatu Kutnowskiego za 2017 rok; Ponieważ w głosowaniu nad uchwałą nie uzyskano wymaganej liczby głosów za udzieleniem absolutorium, należy przyjąć, że ex lege doszło do odrzucenia uchwały o udzieleniu absolutorium, co zgodnie z zapisem art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, jest równoznaczne z podjęciem uchwały o nieudzieleniu absolutorium.*

LATA/jst	Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń (3 + 5)	Wyniki postępowania nadzorczego w 2018 roku																	
		bez naruszenia prawa	3 : 2 w %	z naruszeniem prawa (7+9+11+17)	5 : 2 %	z tego:								z tego:				inne rozstrzygnięcia	17 : 2 %
						z nieistotnym naruszeniem prawa	7 : 2 %	wszczęte postępowanie. umorzono	9 : 2 %	nieważne (kol. 14+16)	11 : 2 %	nieważne w części	13 : 2 %	nieważne w całości	15 : 2 %				
																z tego:	z tego:		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18		
2017	12 062	11 973	99,3	89	0,7	0	0,0	13	0,1	65	0,5	22	0,2	43	0,4	11	0,1		
2018	12 334	12 256	99,4	78	0,6	0	0,0	14	0,1	56	0,5	5	0,0	51	0,4	8	0,1		
<i>z tego:</i>																			
gminy	10 391	10 320	99,3	71	0,7	0	0,0	13	0,1	50	0,5	4	0,0	46	0,4	8	0,1		
powiaty	1 407	1 402	99,6	5	0,4	0	0,0	1	0,1	4	0,3	1	0,1	3	0,2	0	0,0		
miasta na prawach powiatu	350	349	99,7	1	0,3	0	0,0	0	0,0	1	0,3	0	0,0	1	0,3	0	0,0		
samorząd województwa	138	137	99,3	1	0,7	0	0,0	0	0,0	1	0,7	0	0,0	1	0,7	0	0,0		
związki międzygminne	43	43	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
związki powiatów	5	5	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		

W wyniku badania nadzorczego Kolegium RIO w Łodzi w 78 uchwałach/zarządzeniach jst stwierdziło naruszenie prawa:

- w **56** przypadkach Kolegium wydało rozstrzygnięcie nadzorcze, stwierdzając nieważność uchwały/zarządzenia w całości lub w części; unieważnienie w całości lub w części dotyczyło: 1 uchwały w sprawie uchwalenia budżetu, 2 uchwał w sprawie zmian w budżecie, 7 uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej i zmian, 7 uchwał w sprawie zaciągania pożyczek i kredytów, 33 uchwał w sprawie dotacji z budżetu jst, 3 uchwał w sprawie podatków i opłat (w tym 1 dotyczyła opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi), 1 uchwały w sprawie udzielenia absolutorium, 2 uchwał w innej sprawie (1 w sprawie w sprawie ustalenia wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego, druga w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2017 rok)
- w **6** uchwałach budżetowych i **8** w sprawie zmian budżetu Kolegium stwierdziło naruszenie prawa wskazując sposób i termin usunięcia nieprawidłowości; z uwagi na zastosowanie się przez jst do wskazanych zaleceń – Kolegium umorzyło wszczęte postępowanie;
- w **8** uchwałach w sprawie zmian budżetu Kolegium stwierdziło naruszenie prawa – zważywszy jednak, że dotyczyły one budżetu roku 2017 ograniczyło się wyłącznie do wskazania, że uchwały te zostały podjęte z naruszeniem prawa (w jednym przypadku – dot. gminy Daszyna - Kolegium wszczęło postępowanie nadzorcze w odniesieniu do uchwały w sprawie zmian budżetu w grudniu 2017 roku wskazując nieprawidłowość oraz termin jej usunięcia. Ponieważ w wyznaczonym terminie Gmina nie usunęła stwierdzonych naruszeń prawa, uwzględniając termin wpływu uchwały, obowiązującą procedurę w odniesieniu do uchwał budżetowych oraz fakt, że moc wiążąca budżetu kończy się z upływem roku budżetowego – w styczniu 2018 r. Kolegium stwierdziło, że uchwała podjęta została z naruszeniem prawa).

Największa liczba wydanych przez Kolegium RIO w Łodzi rozstrzygnięć nadzorczych – 33 - dotyczyła uchwał w sprawie zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, w szczególności dotacji z zakresu ochrony środowiska (20) i dotacji dla jednostek systemu oświaty (8).

W 2018 roku w przypadku 16 uchwał/zarządzeń jst Kolegium Izby umorzyło (w pierwszym etapie) wszczęte postępowanie nadzorcze: 2 dotyczyły uchwał w sprawie uchwalenia budżetu, 3 dotyczyły zmian budżetu, 2 - wieloletniej prognozy finansowej, 1 - emisji obligacji, 5 - zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jst, 3 dotyczyły absolutorium (2 udzielenia, 1 nieudzielenia).

12 240 uchwał/zarządzeń Kolegium przyjęło do protokołu bez uwag. Z uchwał/zarządzeń przyjętych do protokołu bez uwag najwięcej dotyczyło: zmian budżetu i w budżecie – 8 079, wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian – 2 097, podatków i opłat lokalnych – 485 (w tym 87 - opłat za gospodarowanie odpadami

komunalnymi), zaciągnięcia pożyczek i kredytów długoterminowych – 389, zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego - 358.

Uwzględniając uchwały/zarządzenia, w odniesieniu do których Kolegium Izby umorzyło wszczęte postępowanie oraz uchwały przyjęte do protokołu bez uwag – Kolegium Regionalnej izby Obrachunkowej w Łodzi w 2018 roku nie dopatrzyło się naruszenia prawa w 12 256 uchwałach/zarządzeniach jst.

- W 2018 r. nie odnotowano przypadku zaskarżenia przez jst uchwały Kolegium RIO w Łodzi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego; zostały natomiast do WSA złożone 2 skargi Izby na uchwały jst. (obie skargi zostały oddalone przez WSA).
- W 2018 roku organy wykonawcze jst, radni, osoby fizyczne, osoby prawne zgłosili wątpliwości odnośnie legalności 12 uchwał podjętych przez organy stanowiące jednostek:
 - w 1 przypadku Kolegium stwierdziło brak podstaw do wszczęcia postępowania nadzorczego;
 - w 1 przypadku uchwała w zakresie objętym wnioskiem została zmieniona przez jst z własnej inicjatywy;
 - w 9 przypadkach, po przeprowadzeniu stosownego postępowania, Kolegium nie dopatrzyło się naruszenia prawa w kwestionowanym przez wnioskodawców zakresie;
 - w 1 przypadku Kolegium stwierdziło w badanej uchwale naruszenia prawa oraz wskazało jednostce termin i sposób usunięcia naruszenia prawa, a następnie, po zastosowaniu się przez jednostkę do wskazanych zaleceń, umorzyło wszczęte postępowanie.

Wstępna kontrola oraz ewidencjonowanie uchwał/zarządzeń organów jst podlegających nadzorowi Izby w zakresie przyjętym w Izbie

Pracownicy Wydziału Analiz, Informacji i Szkoleń dokonywali wstępnej kontroli uchwał i zarządzeń podlegających nadzorowi Izby w zakresie, jaki ustalony został w toku przyjętych procedur wewnętrznych, a następnie ewidencjonowali je w funkcjonującym w Izbie systemie zarządzania budżetami jst Besti@ (głównie w zakresie bazy danych uchwał budżetowych i uchwał/zarządzeń zmieniających budżety jednostek samorządu terytorialnego).

W 2018 r. pracownicy Wydziału dokonali wstępnej kontroli: 8 307 uchwał budżetowych i ich zmian oraz 2 106 wieloletnich prognoz finansowych i ich zmian.

W miarę potrzeb, w uzgodnieniu z członkami Kolegium, wykonywano dodatkowe analizy i uzyskiwano na bieżąco wyjaśnienia jednostek samorządu terytorialnego w zakresie pojawiających się wątpliwości. Pracownicy Wydziału zajmowali się również gromadzeniem i kompletowaniem dokumentacji związanej z działalnością nadzorczą Izby.

Działalność opiniodawcza

Zgodnie z art. 13 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych do zadań izb należy także:

- 1) wydawanie, na wniosek organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego, opinii o możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu papierów wartościowych;
- 2) wydawanie opinii o przedkładanych projektach uchwał budżetowych jst;
- 3) wydawanie opinii o przedkładanych przez zarządy powiatów i województwa oraz wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) informacjach o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze;
- 4) wydawanie opinii o przedkładanych przez zarządy powiatów i województwa oraz przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) sprawozdaniach z wykonania budżetu wraz z informacjami o stanie mienia jednostek samorządu terytorialnego i objaśnieniami;
- 5) wydawanie opinii o wnioskach komisji rewizyjnych organów stanowiących jst w sprawie absolutorium oraz opinii w sprawie uchwały rady gminy o nieudzielaniu wójtowi absolutorium;
- 6) wydawanie opinii o przedkładanych projektach uchwał o wieloletnich prognozach finansowych;
- 7) wydawanie opinii o programach postępowań naprawczych jednostek samorządu terytorialnego.

Oprócz tego, zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych izby wydają opinie:

- 1) w sprawie możliwości sfinansowania deficytu - na podstawie przedstawionego przez jednostkę samorządu terytorialnego projektu uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1) oraz uchwały budżetowej (art. 246 ust. 3);
- 2) w sprawie prawidłowości planowanej kwoty długu jednostki samorządu terytorialnego - na podstawie przyjętej przez jednostkę samorządu terytorialnego wieloletniej prognozy finansowej oraz uchwały budżetowej (art. 230 ust. 4).

Składy orzekające Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w 2018 roku wydały łącznie **1 861 opinii**, w tym 380 opinii zawierało uwagi lub zastrzeżenia. Największa liczba opinii zawierających uwagi lub zastrzeżenia dotyczyła możliwości spłaty kredytów lub pożyczek, informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze, sprawozdań

z wykonania budżetu jst, projektów uchwał budżetowych oraz projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych.

W 8 przypadkach składy orzekające wydały opinie negatywne: pięć dotyczyło wniosków Komisji Rewizyjnych o absolutorium (Powiat Radomszczański, Gm. Mokrsko, M.-Gm. Wieluń, Gm. Żarnów, M. Radomsko); jedna dotyczyła informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2018 r. (Gm. Daszyna), jedna - sprawozdania z wykonania budżetu w 2017 r. (Gm. Daszyna) i jedna – uchwały w sprawie nieudzielenia absolutorium (M. Gm. Wieluń).

Wyszczególnienie	Liczba wydanych opinii w 2018 r.	Charakter wydanych opinii w 2018 r.			
		pozytywne	pozytywne z uwagami	pozytywne z zastrzeżeniami	negatywne
Ogółem, z tego:	1 861	1 473	327	53	8
gminy	1 606	1 266	288	45	7
powiaty	165	130	26	8	1
miasta na prawach powiatów	33	23	10	0	0
samorząd województwa	9	7	2	0	0
związki międzygminne	42	42	0	0	0
związki powiatów	6	5	1	0	0

Wyszczególnienie	Liczba wydanych opinii	Charakter wydanych opinii w 2018 r.							
		pozytywne		pozytywne z uwagami		pozytywne z zastrzeżeniami		negatywne	
ogółem	1 861	1 473	79,2%	327	17,6%	53	2,8%	8	0,4%
możliwości spłaty kredytów lub pożyczek,	280	200	71,4%	53	18,9%	27	9,6%	0	0,0%
projektów uchwał budżetowych jst,	206	151	73,3%	51	24,8%	4	1,9%	0	0,0%
informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	207	142	68,6%	63	30,4%	1	0,5%	1	0,5%
sprawozdań z wykonania budżetu jst,	207	150	72,5%	56	27,1%	0	0,0%	1	0,5%
wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium,	203	195	96,1%	1	0,5%	2	1,0%	5	2,5%
możliwości wykupu papierów wartościowych,	27	23	85,2%	4	14,8%	0	0,0%	0	0,0%
możliwości sfinansowania deficytu w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	176	167	94,9%	9	5,1%	0	0,0%	0	0,0%
uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium,	1	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	100,0%
projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	206	153	74,3%	43	20,9%	10	4,9%	0	0,0%
możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ufp),	153	142	92,8%	7	4,6%	4	2,6%	0	0,0%
prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp),	195	150	76,9%	40	20,5%	5	2,6%	0	0,0%
programu postępowania naprawczego.	0	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%

Opinie o możliwości spłaty kredytów i pożyczek

Składy orzekające Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi wydały 280 opinii w sprawie możliwości spłaty pożyczek i kredytów zaciąganych przez jednostki samorządu terytorialnego (260 dla gmin, 11 dla powiatów, 9 dla miast na prawach powiatów), z tego:

- 200 opinii pozytywnych,
- 53 opinie pozytywne z uwagami,
- 27 opinii pozytywnych z zastrzeżeniami.

Opinie o możliwości wykupu papierów wartościowych

W 2018 roku składy orzekające RIO w Łodzi wydały 27 opinii w sprawie możliwości wykupu papierów wartościowych, w tym 23 pozytywne i 4 z uwagami; 24 opinie wydane dotyczyły gmin, 2 powiatów, jedna województwa.

Opinie o przedkładanych projektach uchwał budżetowych

W 2018 r. składy orzekające zaopiniowały 206 projektów budżetów, wszystkie dotyczyły projektu budżetu na 2019 rok. Jedną opinię w tej sprawie - dla Gminy Daszyna - wydano w styczniu 2019 roku, z uwagi na późny termin przedłożenia projektu.

Wydano 151 opinii pozytywnych, 51 opinii z uwagami i 4 z zastrzeżeniami.

Opinie o przedkładanych przez zarządy powiatów i województwa oraz przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) informacjach o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2018 r.

W 2018 r. składy orzekające Izby wydały 207 opinii w sprawie informacji o przebiegu wykonania budżetu jednostek samorządu terytorialnego w I półroczu 2018 r. (142 opinie pozytywne, 63 opinie pozytywne z uwagami, 1 pozytywną z zastrzeżeniami oraz 1 negatywną):

- Samorządowe Województwo Łódzkie otrzymało opinię pozytywną z uwagami,
- wśród 21 informacji powiatów o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2018 r. 15 otrzymało opinię pozytywną, 6 - z uwagami,
- miasta na prawach powiatu otrzymały 2 opinie pozytywne i 1 opinię z uwagami,
- gminy otrzymały 117 opinii pozytywnych, 55 opinii z uwagami, 1 opinię pozytywną z zastrzeżeniami oraz 1 negatywną,
- składy orzekające wydały 7 opinii dotyczących informacji związków międzygminnych o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2018 r. – wszystkie pozytywne,
- związek powiatów otrzymał opinię pozytywną.

Negatywna opinia dotyczyła informacji o przebiegu wykonania budżetu Gminy Daszyna za I półrocze 2018 roku. Skład Orzekający wskazał w szczególności na olbrzymie ryzyko braku możliwości zrealizowania przez Gminę przyjętych założeń finansowych, w szczególności w zakresie realizacji planowanych dochodów, w tym dochodów ze sprzedaży majątku oraz problemów z wykonywaniem nadwyżki operacyjnej, co uznano za szczególnie niepokojące w kontekście zamierzeń inwestycyjnych Gminy.

Opinie o przedkładanych przez zarządy powiatów i województwa oraz przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) sprawozdaniach z wykonania budżetu za 2017 r.

Składy orzekające Izby zaopiniowały w 2018 r. 207 sprawozdań z wykonania budżetów za 2017 r. Opinię pozytywną otrzymało 150 sprawozdań, 56 opinii zawierało uwagi, 1 sprawozdanie zaopiniowano negatywnie;

- Samorządowe Województwo Łódzkie otrzymało opinię pozytywną,
- 18 sprawozdań powiatów składy zaopiniowały pozytywnie, 3 pozytywnie z uwagami,
- 1 miasto na prawach powiatu otrzymało opinię pozytywną, 2 opinie z uwagami,
- 123 gminy otrzymały opinię pozytywną, 50 opinii zawierało uwagi, 1 sprawozdanie zaopiniowano negatywnie,
- sprawozdania wszystkich 7 związków międzygminnych składy orzekające zaopiniowały pozytywnie, a związek powiatów otrzymał opinię pozytywną z uwagami.

Negatywna opinia Składu Orzekającego dotyczyła sprawozdania Wójta Gminy Daszyna z wykonania budżetu za 2017 rok. Skład Orzekający ustalił, że pozyskane przez Gminę środki z tytułu wpłaty podatku od nieruchomości w wysokości wielokrotnie wyższej od zobowiązania podatkowego ustalonego na podstawie decyzji nie stanowiły w istocie swej nadpłaty podatku lecz stanowiły pożyczkę, która została pozyskana z naruszeniem przepisów ustawy o finansach publicznych, w szczególności z uwagi na brak zaplanowania kwoty pożyczki po stronie przychodów budżetu Gminy, brak ustalenia przez organ stanowiący limitu zobowiązań z tytułu zaciąganych pożyczek, a także brak upoważnienia organu wykonawczego do zaciągnięcia pożyczki. Ponadto dokonane ustalenie prowadziło do stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie sporządzonych przez jednostkę sprawozdań z wykonania budżetu za 2017 rok oraz sprawozdania finansowego, z uwagi na wykazanie w nieprawidłowej wysokości danych dotyczących wykonania budżetu w szczególności w zakresie: dochodów, deficytu, przychodów oraz zobowiązań dłużnych. W praktyce bez pozyskania przedmiotowych środków pieniężnych Gmina Daszyna nie miałaby środków na pokrycie w całości wydatków oraz rozchodów budżetu. Trudna sytuacja finansowa Gminy związana z wykonaniem budżetu 2017 roku wynikała w decydującej mierze z faktu realizacji dochodów ze sprzedaży majątku na poziomie 0,00 zł, przy dochodach planowanych z tego tytułu w wysokości 2.589.000,00 zł.

W 2018 roku Prezes Izby, wypełniając dyspozycję art. 21 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, poinformował Wojewodę Łódzkiego i Ministra Finansów o negatywnej opinii wydanej przez Skład Orzekający Izby w sprawie sprawozdania z wykonania budżetu za 2017 rok Gminy Daszyna.

Opinie o wnioskach komisji rewizyjnych organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego w sprawie absolutorium.

Komisje rewizyjne przedłożyły do zaopiniowania składom orzekającym Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi 203 wnioski w sprawie absolutorium.

Składy orzekające wydały 195 opinii pozytywnych (w tym jedna o nieudzielenie absolutorium-Gm. Dobryczyce), 1 opinię z uwagami, 2 z zastrzeżeniami (w tym jedna o nieudzielenie absolutorium - Gm. Grabów) i 5 negatywnych (Powiat Radomszczański, Gm. Mokrsko i M.-Gm. Wieluń - wniosek o nieudzielenie absolutorium, Gm. Żarnów, M. Radomsko – wnioski o udzielenie absolutorium).

Negatywne opinie dotyczyły:

- wniosku Komisji Rewizyjnej Rady Powiatu Radomszczańskiego o nieudzielenie absolutorium Zarządowi Powiatu – podstawą decyzji składu o negatywnej opinii było niepodanie przyczyn, jakimi kierowała się Komisja przy jego formułowaniu (ograniczono się jedynie do potwierdzenia stanu faktycznego dotyczącego planowania budżetu i jego realizacji), podczas gdy w procesie udzielania absolutorium konieczne jest uzyskanie odpowiedzi na pytanie, jak wykonano planowany budżet, jakie są przyczyny rozbieżności pomiędzy stanem planowanym a rzeczywistym, czy winą za owe rozbieżności można obciążyć organ wykonawczy, czy też były one wynikiem obiektywnych uwarunkowań;
- wniosku Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Mokrsko o nieudzielenie absolutorium Wójtowi Gminy Mokrsko za 2017 rok - w ocenie Składu Orzekającego brak było merytorycznych podstaw uzasadniających wniosek w sprawie nieudzielenia absolutorium dla Wójta Gminy Mokrsko. Jak zauważył skład orzekający z przedstawionych materiałów wynika, że Komisja Rewizyjna rozpatrzyła wszystkie dokumenty, o których mowa w art. 270 ust.2 ustawy o finansach publicznych oraz wyraziła opinię na temat sprawozdania z wykonania budżetu Gminy za 2017 rok. Komisja nie postawiła żadnych zarzutów odnośnie realizacji budżetu i stwierdziła, że „gospodarka finansowa była prowadzona zgodnie z podjętymi uchwałami oraz zasadami ustalonymi przez Radę Gminy”, w treści wniosku stwierdzono, że Komisja pozytywnie zaopiniowała wykonanie budżetu Gminy za 2017 rok. Skład Orzekający zwrócił uwagę, że instytucja absolutorium dla organu wykonawczego jest związana wyłącznie z wykonaniem budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Ocena merytorycznej działalności Wójta Gminy, w kontekście absolutorium, nie może więc wykraczać poza sferę realizacji budżetu danego roku.
- wniosku Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Wieluniu o nieudzielenie absolutorium Burmistrzowi Wielunia za 2017 rok - Skład Orzekający podkreślił, że ocena Komisji sformułowana odnośnie niewykonania zaplanowanych dochodów majątkowych, dotyczyła tylko niskiego poziomu wykonania tych dochodów, a powinna mieć na uwadze przyczyny takiego stanu rzeczy (powyższe wymaga

ustalenia, czy były obiektywne możliwości pozyskania dochodów, gdyż zostały one zaplanowane w budżecie zgodnie z projektem organu wykonawczego, zaakceptowanym w tym zakresie przez organ stanowiący, a następnie ustalenia, czy organ wykonawczy podjął niezbędne działania do uzyskania tych dochodów); Skład Orzekający uznał również, że Komisja Rewizyjna formułując wniosek absolutoryjny uwzględniła przesłanki merytoryczne wykraczające poza okoliczności związane z wykonywaniem budżetu za 2017 rok, co naruszało postanowienia art. 270 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

- wniosku Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Żarnów o udzielenie absolutorium Wójtowi Gminy w związku z wykonaniem budżetu Gminy za 2017 rok - Skład Orzekający uznał, że Komisja Rewizyjna formułując wniosek absolutoryjny nie wypełniła regulacji prawnej z art. 270 ust. 2 o finansach publicznych, gdyż z załączonych dokumentów nie wynika, że rozpatrzyła opinię Regionalnej Izby Obrachunkowej o wykonaniu budżetu gminy Żarnów;
- wniosku Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Radomsku o udzielenie absolutorium Prezydentowi Miasta w związku z wykonaniem budżetu Miasta za 2017 rok - zdaniem Składu Orzekającego wniosek Komisji Rewizyjnej nie spełnia wymogów ustawowych zarówno z przyczyn proceduralnych, jak i merytorycznych: wniosek przesłany do zaopiniowania Regionalnej Izby Obrachunkowej jest wewnętrznie sprzeczny - Komisja Rewizyjna występuje do Rady Miejskiej z wnioskiem o udzielenie absolutorium w sytuacji, gdy jednoznacznie z przesłanych dokumentów wynika, że za tym wnioskiem głosował jedynie jeden członek Komisji, przy siedmiu głosach przeciw zatem wniosek przesłany do Rady Miejskiej nie przeszedł w głosowaniu; ponadto uwagi poczynione przez Komisję (wynikające z uzasadnienia wniosku) nie dotyczą wykonania budżetu, lecz jego planowania, a przyczyna ich nie leży po stronie organu wykonawczego, lecz organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego;

Opinie w sprawie uchwały rady gminy o nieudzieleniu wójtowi absolutorium

W 2018 r. została wydana 1 opinia Składu Orzekającego Izby dotycząca uchwały organu stanowiącego jst w sprawie absolutorium za 2017 rok.

Skład Orzekający Izby negatywnie zaopiniował Uchwałę Rady Miejskiej w Wieluniu w sprawie absolutorium dla Burmistrza Wielunia za 2017 rok uznając, że została podjęta z naruszeniem prawa tj. art.18 ust.2 pkt 4 ustawy z dnia z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, o nieudzieleniu absolutorium przesądziły w istocie inne przesłanki aniżeli wykonanie budżetu roku 2017.

Opinie o projektach uchwał o wieloletnich prognozach finansowych

Składy Orzekające Izby zaopiniowały w 2018 r. 206 projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych na 2019 rok. Jedną opinię w tej sprawie - dla Gminy Daszyna - wydano w styczniu 2019 r., z uwagi na późny termin przekazania projektu.

Opinię pozytywną otrzymały 153 projekty, 43 opinie zawierały uwagi, w 10 opiniach zawarto zastrzeżenia.

Opinie w sprawie możliwości sfinansowania deficytu – na podstawie przedstawionego projektu uchwały budżetowej

W 2018 roku składy orzekające Izby na podstawie projektów uchwał budżetowych na 2019 r. wydały 153 opinie w sprawie możliwości sfinansowania deficytu. Jedną opinię w tej sprawie (dotyczącą Gm. Daszyna) wydano w styczniu 2019 roku. W 53 przypadkach odstąpiono od wydania opinii z powodu uchwalonej nadwyżki budżetowej lub równowagi budżetowej.

Opinię pozytywną otrzymały 142 projekty uchwał, 7 opinii zawierało uwagi, w czterech przypadkach składy orzekające wydały opinię pozytywną z zastrzeżeniami.

Opinie w sprawie możliwości sfinansowania deficytu – na podstawie przedstawionej uchwały budżetowej

W 2018 roku składy orzekające RIO w Łodzi wydały 176 opinii w sprawie możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w uchwale budżetowej na 2018 rok, z tego:

- 167 opinii pozytywnych
- 9 opinii z uwagami.

W 28 przypadkach odstąpiono od wydania opinii z powodu uchwalonej nadwyżki budżetowej lub równowagi budżetowej.

Opinie o prawidłowości planowanej kwoty długu

Składy orzekające Izby wydały w 2018 r. 195 opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu przyjmując za podstawę dane wynikające z uchwał budżetowych oraz uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej na 2019 rok, z tego:

- 3 opinie dotyczące miast na prawach powiatu,
- 21 opinii dotyczących powiatów,
- 1 opinię dla samorządu województwa,
- 168 opinii dotyczących gmin,
- 2 dla związku międzygminnego.

Opinię pozytywną w zakresie planowanej kwoty długu otrzymało 150 budżetów jst, 40 opinii zawierało uwagi, 5 opinii zawierało zastrzeżenia.

Rozpatrywanie odwołań od uchwał (opinii) składów orzekających

Zgodnie z art. 20 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych od uchwał składów orzekających służy odwołanie do kolegium izby.

W 2018 roku do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi wpłynęło 1 odwołanie od opinii składu orzekającego - odwołanie Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Wieluniu z dnia 19 czerwca 2018 r. od uchwały nr IV/145/2018 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie wyrażenia opinii o wniosku Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Wieluniu o nieudzielenie absolutorium Burmistrzowi Wielunia za 2017 rok – Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi odmówiło rozpatrzenia tego odwołania.

Wobec podjęcia przez Radę Gminy uchwały w sprawie absolutorium i tym samym zakończenia procedury absolutoryjnej, przy posiadaniu wiedzy co do złożonego przez Komisję Rewizyjną odwołania – w tym stanie rzeczy Kolegium Izby uznało, że rozpatrzenie odwołania jest bezprzedmiotowe.

Analiza sprawozdań statystycznych oraz informacji dot. wykonania budżetu jst za półrocze oraz za rok budżetowy, kontrola wniosków o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej

Zgodnie z art. 9a ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych - izby kontrolują pod względem rachunkowym i formalnym kwartalne sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz wnioski o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej:

- kontrola rachunkowa i formalna sprawozdań z wykonania budżetów jst wykonywana była przez pracowników Wydziału Analiz, Informacji i Szkoleń; ponadto na potrzeby działalności opiniodawczej Izby pracownicy Wydziału wykonywali szczegółowe analizy złożonych za II i IV kwartał roku budżetowego sprawozdań w zakresie, jaki ustalony został w toku przyjętych procedur wewnętrznych;
- wnioski o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej

Zgodnie z § 3 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobu ustalania i trybu przekazywania gminom części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytku dochodów w specjalnych strefach ekonomicznych (Dz. U. z 2004r. nr 65 poz. 599 z późn. zm.) gmina składa wniosek do właściwej miejscowo regionalnej izby obrachunkowej w terminie do dnia 25 sierpnia

roku budżetowego, wykazując roczne skutki zwolnienia z podatku od nieruchomości według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok budżetowy.

W 2018 roku Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przyjęła (oraz skontrolowała pod względem formalnym i rachunkowym) od 2 nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego wnioski o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej (wnioski złożone przez Miasto Łódź i Gminę Ozorków). Oba wnioski przekazane zostały do Ministerstwa Finansów zgodnie z § 3 ust. 3 ww rozporządzenia.

Gromadzenie i ewidencja danych dotyczących nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego – w zakresie działalności nadzorczej, opiniodawczej Izby

W ramach Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń prowadzona jest elektroniczna ewidencja danych w zakresie:

- wyników działalności nadzorczej Kolegium RIO w Łodzi,
- wyników działalności opiniodawczej składów orzekających,
- prowadzony jest także rejestr posiedzeń składów orzekających.

Zadania z zakresu statystyki publicznej

Zadania z zakresu statystyki publicznej wykonywane były przez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń.

Sprawozdawczość budżetowa i finansowa

W 2018 roku zgodnie z przepisem § 12 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej jednostki samorządu terytorialnego przekazywały¹ do regionalnych izb obrachunkowych, sprawozdania:

- Rb-27S - sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jst,
- Rb-PDP - sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych gminy/miasta na prawach powiatu,
- Rb-28S - sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych jst,
- Rb-28NWS - sprawozdanie z wykonania planu wydatków jst, które nie wygasły z upływem roku budżetowego,
- Rb-NDS - sprawozdanie o nadwyżce / deficycie jst,
- Rb-30S - sprawozdanie z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych,
- Rb-34S - sprawozdanie z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych,
- Rb-ST - sprawozdanie o stanie środków na rachunkach bankowych jst.

Dane z w/w sprawozdań Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń przekazywał do Ministerstwa Finansów w formie elektronicznej, w terminach określonych w rozporządzeniu.

Począwszy od stycznia 2014 r. na Izbę zostały nałożone dodatkowe obowiązki związane z przyjmowaniem i przekazywaniem do MF sprawozdań miesięcznych Rb-27s oraz Rb-28s za styczeń, listopad i grudzień.

W ramach wykonywania w 2018 r. zadań związanych z przekazaniem przez jst sprawozdań budżetowych Wydział przyjął po kontroli formalno-rachunkowej oraz analizie **5 555 sprawozdań** (w tym 1 026 korekt).

Ponadto jednostki samorządu terytorialnego przekazywały do wiadomości regionalnych izb obrachunkowych w formie dokumentu elektronicznego sprawozdania:

- Rb-27ZZ - sprawozdanie z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jst ustawami;
- Rb-50 - sprawozdanie o dotacjach/wydatkach związanych w wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jst ustawami.

¹ za poszczególne okresy sprawozdawcze sprawozdania były przekazywane – zgodnie z rozporządzeniem - wyłącznie w formie dokumentu elektronicznego.

Do zadań Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń należy także przyjmowanie bilansów z wykonania budżetu, sprawozdań finansowych łącznych i skonsolidowanych bilansów jst, które w 2018 r. przekazywane były przez organy jst na podstawie § 26 ust. 4 i 5 rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tj. Dz. U. 2013, poz. 289).

Zgodnie z obowiązującymi przepisami do Izby przekazywane były następujące rodzaje sprawozdań finansowych, sporządzanych przez zarządy jednostek samorządu terytorialnego:

- bilans z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego – do 30 kwietnia,
- sprawozdanie finansowe jednostki samorządu terytorialnego obejmujące:
 - ✓ łączny bilans, obejmujący dane wynikające z bilansów samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych,
 - ✓ łączny rachunek zysków i strat, obejmujący dane wynikające z rachunków zysków i strat samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych,
 - ✓ łączne zestawienie zmian w funduszu, obejmujące dane wynikające z zestawień zmian w funduszu samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych,
- skonsolidowany bilans jednostki samorządu terytorialnego (w formie pisemnej i w formie dokumentu elektronicznego).

Pracownicy Wydziału dokonywali analizy sprawozdań finansowych za rok ubiegły oraz ewentualnych korekt przekazanych za lata wcześniejsze. Analiza bilansu z wykonania budżetu jst służyła m.in. wyliczaniu stanu wolnych środków oraz nadwyżki budżetowej, jaką jednostka może zaangażować w danym roku budżetowym.

W ramach wykonywania w 2018 r. zadań związanych z przekazaniem przez organy jst bilansów z wykonania budżetu i sprawozdań finansowych za rok 2017 i poprzednie, łącznie z korektami, Wydział przyjął po kontroli formalno-rachunkowej oraz analizie opisanej powyżej:

- **236** bilansów z wykonania budżetu jst (w tym 30 korekt)
- **234** sprawozdania finansowe łączne jednostek budżetowych i zakładów budżetowych (w tym 27 korekt), przy czym jedno sprawozdanie finansowe potraktowano jako komplet formularzy tj. łączny bilans, łączny rachunek zysków i strat oraz łączne zestawienie zmian w funduszu);
- w 2018 r. wpłynęło **217** skonsolidowanych bilansów, sporządzonych i przekazanych przez jst w formie elektronicznej w programie Besti@, w tym 10 stanowiły korekty.

Pracownicy Wydziału, zgodnie z przepisami rozporządzenia (§ 26 ust. 7), przekazali Ministerstwu Finansów w formie dokumentu elektronicznego skonsolidowane bilanse nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego sporządzone na dzień 31.12.2017 r.

Sprawozdania jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych

Na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1773) były przyjmowane:

- Rb-Z - kwartalne sprawozdania o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji - za IV kwartał 2017r., oraz za I, II i III kwartał 2018r.,
- Rb-N - kwartalne sprawozdania o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych – za IV kwartał 2017r., oraz za I, II i III kwartał 2018r.,
- Rb-UZ - roczne sprawozdania uzupełniające o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych za 2017 rok,
- Rb-UN - roczne sprawozdania uzupełniające o stanie należności z tytułu papierów wartościowych według wartości księgowej za 2017 rok.

Na powyższe sprawozdania składały się:

- 1) sprawozdania **łączne** w zakresie budżetów jst obejmujące zobowiązania i należności samorządów oraz ich jednostek organizacyjnych – przekazywane systemem BeSTi@;
- 2) sprawozdania **zbiorcze** w zakresie operacji finansowych samorządowych jednostek posiadających osobowość prawną (samorządowych samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, samorządowych instytucji kultury, samorządowych osób prawnych utworzonych na podstawie odrębnych ustaw) - przekazywane przez jednostki samorządu terytorialnego będące dla nich organem założycielskim lub nadzorującym (poza systemem Besti@).

W 2018 roku pracownicy Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń skontrolowali:

- 1) 2 204 sprawozdań **łącznych** (w tym 353 korekt) w zakresie budżetów jst, na które składały się:
 - 928 sprawozdania Rb-Z, z czego 10,8 % było korektami sprawozdań,
 - 1 059 sprawozdań Rb-N, z czego 21,8 % było korektami sprawozdań,
 - 217 sprawozdania Rb-UZ, z czego 10,1 % było korektami sprawozdań,
- 2) 3 785 sprawozdań **zbiorczych** (w tym 333 korekt) w zakresie samorządowych jednostek posiadających osobowość prawną (sprawozdania przesłane poza systemem BeSTi@), na które składały się:
 - 1 830 formularze sprawozdań Rb-Z, z czego 7,3 % było korektami sprawozdań,

- 1 877 formularzy sprawozdań Rb-N, z czego 9,6 % było korektami sprawozdań,
- 76 formularze sprawozdań Rb-UZ, z czego 26,3 % było korektami sprawozdań,
- 2 formularze sprawozdań Rb-UN.

Pracownicy na podstawie przyjętych sprawozdań sporządzali:

- 1) zgodnie z § 8 ust. 3 rozporządzenia - **sprawozdania zbiorcze na podstawie sprawozdań łącznych** otrzymanych od jednostek samorządu terytorialnego i przekazywali do Głównego Urzędu Statystycznego w terminach określonych w załączniku nr 7 rozporządzenia;
- 2) zgodnie z § 8 ust. 5 rozporządzenia - **sprawozdania zbiorcze na podstawie sprawozdań zbiorczych** otrzymanych od jednostek samorządu terytorialnego posiadających jednostki organizacyjne z osobowością prawną (m. in. instytucje kultury i zoz-y) i przekazywali do Głównego Urzędu Statystycznego w terminach określonych w załączniku nr 8 rozporządzenia.

Ponadto, zgodnie z § 10 ust. 8 rozporządzenia, w przypadku otrzymania korekt sprawozdań pracownicy Wydziału sporządzali korekty sprawozdań zbiorczych w terminie do 5 dnia następnego miesiąca po miesiącu, w którym wpłynęły korekty od jst - zarówno w zakresie budżetów jst, jak i w zakresie jednostek posiadających osobowość prawną - i przekazywali je do Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Sprawozdania podatkowe w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego – SP-1

W 2018 roku dla organów podatkowych właściwych w sprawach podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego wprowadzono obowiązek sporządzania sprawozdania podatkowego SP-1 w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego.

Zgodnie z art. 7b ustawy o podatkach i opłatach lokalnych z dnia 12 stycznia 1991r. oraz przepisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie sprawozdania podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego - jednostki samorządu terytorialnego przekazywały² do regionalnych izb obrachunkowych ww. sprawozdania w dwóch terminach:

- 1) część A sprawozdania obejmującą dane o wysokości stawek podatku od nieruchomości, średniej ceny skupu żyta, średniej ceny sprzedaży – do 28 lutego 2018 r.,

² sprawozdania były przekazywane – zgodnie z rozporządzeniem - wyłącznie w formie dokumentu elektronicznego z wykorzystaniem aplikacji wskazanej w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych – system Besti@.

- 2) część B sprawozdania obejmującą dane o podstawach opodatkowania podatkiem od nieruchomości, podatkiem rolnym i podatkiem leśnym oraz o podstawach opodatkowania zwolnionych od podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego na mocy uchwał rad gmin – do 20 lipca 2018 r.

Pracownicy Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń przyjęli w 2018 r. w/w sprawozdania ze 177 gmin; sprawdzili poprawność formalną tych sprawozdań, w przypadku stwierdzenia błędów - kontaktowali się z jednostkami samorządu terytorialnego w celu uzyskania wyjaśnień lub poprawionej wersji sprawozdań, udzielali telefonicznie jednostkom samorządu terytorialnego porad oraz wyjaśnień w zakresie sporządzenia w/w sprawozdania. Wszystkie otrzymane sprawozdania wraz z korektami przekazali do Ministerstwa Finansów w terminach wskazanych w rozporządzeniu.

Inne zadania.

Sprawozdania o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych

Zgodnie z art. 34 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej z dnia 30 kwietnia 2004r. oraz przepisami Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych jednostki samorządu terytorialnego przekazują Ministrowi Finansów za pośrednictwem regionalnych izb obrachunkowych (w formie elektronicznej, na formularzu udostępnionym przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w powszechnie dostępnej sieci teleinformatycznej - na stronie internetowej www.uokik.gov.pl) roczne sprawozdania o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych.

W 2018 roku w ramach Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń przyjęto od nadzorowanych przez Izbę jednostek samorządu terytorialnego i przekazano do Ministerstwa Finansów (w formie elektronicznej) 198 rocznych sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych za 2017 rok.

Informacja o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu zdrowia publicznego

Zgodnie z art. 12 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1492) Organy administracji rządowej, z wyłączeniem wojewody, agencje wykonawcze oraz inne państwowe jednostki organizacyjne uczestniczące w realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego przekazują ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, do dnia 30 kwietnia każdego roku, roczną informację o zrealizowanych lub podjętych w ubiegłym roku zadaniach z zakresu zdrowia publicznego.

Roczna informacja o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu zdrowia publicznego za 2017 rok przekazana została do Departamentu Zdrowia Publicznego w Ministerstwie Zdrowia pismem z dnia 23 kwietnia 2018 r.

Rozpatrywanie skarg dotyczących zadań lub działalności rady gminy, rady powiatu i sejmiku województwa – w zakresie spraw finansowych

Zgodnie z art. 229 pkt. 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego – regionalne izby obrachunkowe są organami właściwymi do rozpatrywania skarg dotyczących zadań lub działalności rady gminy, rady powiatu i sejmiku województwa -w zakresie spraw finansowych. Organem właściwym do rozpatrywania skarg na organy stanowiące jest w pozostałym zakresie, jak również w sprawach dotyczących zadań zleconych z zakresu administracji rządowej jest wojewoda. Organami właściwymi do rozpatrywania skarg dotyczących organów wykonawczych jest odpowiednio: rada gminy, rada powiatu i sejmik województwa.

W 2018 roku przedmiotem zainteresowania Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi było 6 skarg, z czego 5 złożonych zostało przez osoby fizyczne, 1 przez radnego. Z 6 skarg jakie wpłynęły do Izby w roku 2018: 5 dotyczyło organów wykonawczych jst, 1 - organu stanowiącego.

Skargi na organ wykonawczy

Mając na uwadze przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego dotyczące właściwości organów w zakresie rozpatrywania skarg – skargi dotyczące organów wykonawczych jst (5) przekazane zostały do właściwych w ich sprawach organów.

Skargi na organ stanowiący

W 2018 roku Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi rozpatrzyła 1 skargę dotyczącą organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego. Skarga ta złożona została przez radnego gminy. Uwzględniając stanowisko organu nadzoru ogólnego odnośnie legalności

zwołania sesji – Kolegium Izby nie wniosło uwag co do zgodności z prawem uchwał podjętych na sesji.

Organizacja i zapewnienie funkcjonowania RIO w Łodzi

Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi działała w roku 2018 w oparciu o:

- Ramowy Plan Pracy Izby przyjęty uchwałą Kolegium Nr 35/156/2017 z dnia 20 grudnia 2017 roku oraz
- plan dochodów i wydatków budżetowych ustalony pierwotnie ustawą budżetową - plan ten w trakcie roku budżetowego był uaktualniany (szczegółowa informacja nt. wykonania budżetu znajduje się w sprawozdaniu z wykonania budżetu Izby za rok 2018).

W 2018 roku Kolegium RIO w Łodzi, w oparciu o przepis art. 18 ustawy o rio rozpatrzyło sprawozdania dot. działalności Izby, w tym sprawozdanie z wykonania budżetu Izby za rok 2017. Kolegium podjęło także uchwałę w sprawie wniosków do projektu budżetu Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi na 2019 rok.

Zadania w zakresie organizacji i zapewnienia funkcjonowania RIO w Łodzi zrealizowane zostały zgodnie z przyjętym ramowym planem pracy oraz w terminach wynikających z przepisów prawa.

W 2018 r. pracownicy Izby zapoznani zostali m.in. z problematyką ochrony danych osobowych, wzięli również udział w szkoleniu dotyczącym problematyki zachowań korupcyjnych (przeprowadzonym przez przedstawiciela CBA w Łodzi).

Istotnym, narastającym od wielu lat problemem związanym z funkcjonowaniem Izby jest niedostateczny poziom środków finansowych koniecznych do zapewnienia niezbędnej obsady etatowej. Sytuacja ta skutkuje odpływem doświadczonych pracowników i jednocześnie znacząco utrudnia pozyskanie z rynku pracy osób o doświadczeniu i kwalifikacjach niezbędnych dla realizacji zadań Izby. Występujące obecnie niedobory etatowe mogą w dłuższym okresie czasu przełożyć się na spadek parametrów decydujących o potencjale wykonywania przez Izbę zadań nadzorczych, opiniodawczych i kontrolnych. Dodatkowo z uwagi na szczególną strukturę organizacyjną regionalnych izb obrachunkowych oraz strukturę wiekową pracowników Izby łódzkiej przy obecnie stosowanych zasadach kalkulowania limitu wydatków na wynagrodzenia (§ 4010), w kolejnym roku budżetowym mogą wystąpić trudności w zakresie wypracowania w ramach oszczędności środków na wypłaty odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych.

Ocena działalności RIO w Łodzi:

• Najwyższa Izba Kontroli.

Ocena wykonania planu finansowego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi na 2018 rok była przedmiotem kontroli prowadzonej przez Najwyższą Izbę Kontroli.

Ocenie podlegały w szczególności: realizacja wydatków budżetu państwa, w tym efekty rzeczowe uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych, prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2018 r. w zakresie operacji finansowych, jak również system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań.

W toku kontroli prowadzonej w zakresie:

- dochodów budżetowych Izby – nie stwierdzono nieprawidłowości;
- wydatków budżetu państwa zrealizowanych przez RIO w Łodzi, w tym efektów rzeczowych prowadzonej działalności – nie stwierdzono nieprawidłowości. NIK oceniła pozytywnie wykonanie planu finansowego wydatków RIO w Łodzi w 2018 roku. Szczegółowa kontrola próby wydatków wykazała, iż zostały one poniesione zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi, na cele służące realizacji zadań Izby.
- sprawozdawczości – nie stwierdzono nieprawidłowości. NIK pozytywnie opiniowała sporządzone przez Izbę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych.

Mając na uwadze, że w toku prowadzonych działań kontrolnych we wszystkich obszarach objętych kontrolą nie wykryto nieprawidłowości - Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie planu finansowego na 2018 r. przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Łodzi, w konsekwencji czego odstąpiła od formułowania wniosków pokontrolnych.

• Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych prowadził w RIO w Łodzi kontrolę w zakresie:

- prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązanych jest ZUS oraz zgłaszanie do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego;
- ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, wypłacanie tych świadczeń oraz dokonywanie rozliczeń z tego tytułu;
- prawidłowości i terminowości opracowywania wniosków o świadczenia emerytalne i rentowe;
- wystawiania lub zgłaszanie danych do celów ubezpieczeń społecznych .

W toku kontroli prowadzonej w powyższym zakresie – nie stwierdzono nieprawidłowości.

Sprawozdanie z działalności informacyjno-szkoleniowej Izby, w tym działalności Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń w 2018 roku

Ustawa z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych określająca zadania regionalnych izb obrachunkowych – zobowiązała izby do prowadzenia działalności informacyjnej i szkoleniowej w zakresie objętym nadzorem i kontrolą. Działalność ta prowadzona jest m.in. poprzez:

- informowanie objętych właściwością Izby jednostek samorządu terytorialnego o zmianach przepisów prawnych,
- udzielanie informacji/wyjaśnień na zapytania kierowane przez jednostki samorządu terytorialnego, w tym w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych,
- udostępnianie informacji dotyczących spraw publicznych na podstawie przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej,
- zamieszczenie na stronie internetowej informacji o posiedzeniach Kolegium Izby;
- zamieszczanie na stronie internetowej uchwał podejmowanych przez Kolegium Izby oraz uchwał podejmowanych przez składy orzekające Izby,
- przygotowywanie materiałów na potrzeby opracowywanego w ramach Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego,
- szkolenia dla jednostek samorządu terytorialnego.

Odpowiedzi na kierowane do Izby zapytania

W 2018 roku Izba udzieliła 40 (pisemnych) odpowiedzi na zapytania kierowane przez nadzorowane jednostki samorządu terytorialnego, w tym na podstawie art. 13 pkt 11 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

Koordinowaniem działań poszczególnych komórek organizacyjnych Izby uczestniczących w procesie opracowania stanowiska Izby zajmował się Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń.

W przypadku wniosków o udzielenie wyjaśnienia w zakresie stosowania przepisów o finansach publicznych składanych w trybie art. 13 pkt 11 ustawy o regionalnych izbach

obrachunkowych, dokonywano wstępnej/formalnej oceny złożonego wniosku (w razie potrzeby w uzgodnieniu z Kolegium Izby), w uzasadnionych przypadkach wzywano zaś do uzupełnienia braków.

Tematyka kierowanych do Izby zapytań dotyczyła:

Tematyka pisma, zapytania	Ilość udzielonych odpowiedzi
Podatki i opłaty lokalne	1
Kompetencje organów jst i komisji stałych organów stanowiących jst	2
Klasyfikacja budżetowa	3
Zaciąganie zobowiązań (zobowiązania finansowe i podpisywanie umów)	3
Sprawozdawczość budżetowa	1
Zamówienia publiczne	1
Pracownicy samorządowi (wynagrodzenia wójta, dodatkowe wynagrodzenie roczne itd.)	1
Zasady i formy finansowania zadań jst	7
Inne	21
Łącznie	40

Problemy, z jakimi do Izby zwracały się nadzorowane jednostki samorządu terytorialnego dotyczyły m.in.:

- kwestii dotyczącej trwałego związania z gruntem obiektu budowlanego;
- absolutorium - w sytuacji, gdy obowiązki organu wykonawczego pełni osoba wyznaczona przez Prezesa Rady Ministrów;);
- klasyfikacji budżetowej;
- umów niezbędnych do zapewnienia ciągłości działania jednostki;
- obowiązywania upoważnień udzielonych pracownikom jst, w sytuacji gdy wygasł mandat wójta gminy;
- formy finansowania zadań związanych z umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej;
- rezerwy na zarządzanie kryzysowe;
- ustalania opłat za wychowanie przedszkolne;
- zlecenia zadań służących zaspokajaniu zbiorowych potrzeb wspólnoty własnej jednostce organizacyjnej;

- dochodów i opłat z kar, o których mowa w ustawie Prawo ochrony środowiska;
- możliwości ubiegania się o dotację przez wspólnoty mieszkaniowe w sytuacji gdy wniosek o dotację dotyczy części wspólnych;
- pomocy dla innej jst;
- inwestycji w obcym środku trwałym;
- możliwości zawierania przez powiat umowy ze spółką o finansowanie świadczeń gwarantowanych ponad limit wynikających z umowy z NFZ;

Podobnie jak w latach poprzednich, została utrzymana praktyka zarówno bezpośrednich spotkań jak i konsultacji telefonicznych członków Kolegium oraz pracowników Izby z przedstawicielami nadzorowanych przez Izbę jednostek, mająca na celu udzielanie wyjaśnień oraz instruktażu w sprawach objętych zakresem działalności Izby. Członkowie Kolegium poruszali przede wszystkim kwestie objęte działalnością nadzorcą i opiniodawczą, w szczególności odnoszące się do uchwalania i wykonywania budżetu, finansowania wydatków na poszczególne zadania (w tym m.in. związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii); zaciągania zobowiązań przez jst; dotacji przyznawanych z budżetu jst; podatków i opłat lokalnych; gospodarowania odpadami komunalnymi; absolutorium oraz wieloletniej prognozy finansowej.

W ramach działalności informacyjnej prowadzonej przez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń udzielano głównie informacji w zakresie sprawozdawczości budżetowej, wieloletniej prognozy finansowej, rachunkowości, a także Systemu zarządzania budżetami jst Besti@ oraz e-nadzór.

Informacja publiczna

Prawo do informacji publicznej zagwarantowane zostało w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z art. 61 Konstytucji RP prawo to obejmuje m.in. informacje o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne, jak również uzyskiwanie informacji o działalności organów samorządu gospodarczego i zawodowego, a także innych osób oraz jednostek organizacyjnych w zakresie, w jakim wykonują one zadania władzy publicznej i gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa.

Skonkretyzowanie przez ustawodawcę prawa dostępu do informacji publicznej nastąpiło poprzez przepisy ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej.

Zgodnie z przepisami ustawy informację publiczną stanowi każda informacja o sprawach publicznych, prawo dostępu do informacji przysługuje każdemu, od osoby wykonującej prawo do informacji nie wolno żądać wykazania interesu prawnego lub faktycznego.

Obowiązane do udostępnienia informacji są władze publiczne oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne.

Udostępnianie informacji publicznej następuje m.in. w drodze:

- ogłaszania informacji w Biuletynie Informacji Publicznej,
- udostępniania informacji na wniosek zainteresowanych podmiotów.

Informacja publiczna udzielana przez Izbę na wniosek zainteresowanych podmiotów

W 2018 roku Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi w trybie wnioskowym udzieliła 42 informacji (w ujęciu przedmiotowym). Zdecydowaną większość wnioskodawców stanowiły osoby fizyczne.

Udzielana przez Izbę w 2018 roku informacja publiczna (na wniosek) dotyczyła:

Rodzaj działalności Izby, której dotyczyła informacja	Liczba udzielonych informacji	Przedmiot wniosku/Udostępnione informacje
Działalność nadzorcza	6	Skargi do WSA, nieudzielanie absolutorium; dane statystyczne dotyczące nieważności uchwał budżetowych jst., uchwały kolegium.
Działalność opiniodawcza	4	Informacje dotyczące negatywnych opinii o projekcie budżetu jst, dane w zakresie liczby opinii wydanych przez izbę, ich rodzajów, ilości wniesionych odwołań, opinie dot. udzielenia absolutorium, opinie o wykonaniu budżetu jst.
Działalność kontrolna	23	Dane dotyczące kontroli: wykaz kontroli, protokoły kontroli, zalecenia pokontrolne, odpowiedzi organów jst na wystąpienia pokontrolne Izby.
Sprawozdawczość	4	Informacje dot. zadłużenia jst, wydatków na ochronę przeciwpożarową,
Sprawy pozostałe	5	Informacje dotyczące narzędzi informatycznych i opracowań służących analizie wpf, nt. posiadanych przez Izbę systemów do obsługi zamówień publicznych, elektronicznego obiegu dokumentów, prowadzenia strony BIP, stanowiska Kolegium.

Dane w zakresie informacji publicznej były przygotowywane i opracowywane przez właściwe komórki merytoryczne Izby, to jest Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń, Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej oraz Biuro Izby. Odpowiedzi udzielane były w terminach wynikających z ustawy o dostępie do informacji publicznej, w formie wskazanej przez wnioskodawcę, ewentualnie wskazywano miejsce, gdzie informacja została opublikowana. W 2018 roku najczęściej wskazywaną przez wnioskodawców formą udzielania informacji była forma elektroniczna.

Strona internetowa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi oraz Biuletyn Informacji Publicznej

Działalność informacyjna Izby, w tym realizowana przez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń prowadzona jest również poprzez stronę internetową Izby (www.lodz.rio.gov.pl) oraz Biuletyn Informacji Publicznej (www.bip.lodz.rio.gov.pl).

Na stronach tych zamieszczane są m.in.:

- opinie składów orzekających Izby,
- rozstrzygnięcia nadzorcze Kolegium Izby,
- sprawozdania z działalności Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi,
- plany pracy Izby,
- informacje dotyczące wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego, w tym o zobowiązaniach,
- raporty o stanie gospodarki finansowej jst,
- wyjaśnienia udzielane w trybie art. 13 pkt 11 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych,
- pisma i stanowiska Ministerstwa Finansów i UOKIK,
- informacje o organizowanych szkoleniach,
- informacje o planowanych posiedzeniach Kolegium Izby,
- komunikaty i informacje ważne dla prawidłowości działania jednostek samorządu terytorialnego,
- informacje dotyczące organizacji i funkcjonowania Izby.

Poczta elektroniczna

Działalność informacyjna Izby realizowana poprzez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń prowadzona jest także za pośrednictwem poczty internetowej. Pewną i szybką komunikację w tym zakresie umożliwi uruchomiony już w roku 2004 dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w Polsce serwer poczty elektronicznej.

W 2018 roku drogą elektroniczną przekazywana była m.in. korespondencja dotycząca sprawozdawczości budżetowej i finansowej, sprawozdawczości kierowanej do MF, do GUS, informacje o organizowanych przez Izbę szkoleniach, itp.

Przygotowywanie i opracowywanie materiałów dla Sejmu i Senatu RP dotyczących sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego

W 2018 roku, w związku z przygotowaniem materiałów do *Sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego w 2017 roku* przedkładanego corocznie przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych Sejmowi i Senatowi, w ramach Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń opracowano materiały dotyczące:

- działalności nadzorczej, opiniodawczej, informacyjnej i szkoleniowej RIO w Łodzi w 2017 roku;
- kontroli sprawozdań budżetowych jst, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych oraz sprawozdań z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych w jst zbadanych w 2017 r.;
- projektów budżetów i budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 2017 rok, informacje dotyczące uchwał podjętych w 2017 roku o wydatkach, które nie wygasają z upływem roku budżetowego, a zostaną zrealizowane w roku następnym;
- działalności związków międzygminnych, wyników postępowania nadzorczego dotyczącego zbadanych uchwał związków międzygminnych w 2017 roku;
- skarg do Wojewódzkiego/Naczelnego Sądu Administracyjnego w 2017 roku;
- skarg na działalność organów stanowiących i wykonawczych jednostek samorządu terytorialnego;
- realizacji ustawy o dostępie do informacji publicznej w 2017 roku;
- wykonania budżetu przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Łodzi, zatrudnienia, wynagrodzenia, wykształcenia, kwalifikacji i szkolenia pracowników Izby w 2017 roku (przy współpracy z Biurem Izby i Działem Księgowości);
- opracowań i analiz problemowych o charakterze lokalnym, realizowanych w 2017 roku na zlecenie organów państwa oraz innych instytucji.

Dodatkowo Wydział przekazał informacje dotyczące:

- działalności RIO w Łodzi w zakresie obsługi rzeczników dyscypliny finansów publicznych i regionalnej komisji orzekającej w 2017 r. (informacja opracowana przez pracownika zajmującego się obsługą administracyjno-techniczną komisji orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych),
- stwierdzonych w 2017 r. nieprawidłowościach w zakresie danych dotyczących naliczania subwencji (informacja przygotowana przez Wydział Kontroli).

Przy sporządzaniu informacji korzystano z dokumentów źródłowych oraz prowadzonej w Wydziale elektronicznej ewidencji uchwał Kolegium i opinii składów orzekających.

Część danych przygotowano we współpracy z pracownikami Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej, Biura Izby, Działu Księgowości, obsługą administracyjno-techniczną komisji orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Dane zostały przekazane w formie elektronicznej – do poszczególnych regionalnych izb obrachunkowych – autorów odpowiednich części *Sprawozdania*....

Wydział Analiz, Informacji i Szkoleń po raz kolejny był współautorem ww. Sprawozdania w części dotyczącej wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego objętych nadzorem wszystkich regionalnych izb obrachunkowych:

- *Wykonanie budżetów przez gminy w 2017 roku* - materiał zawierał informacje dotyczące m. in. wydatków i zobowiązań gmin.
- *Sytuacja finansowa jst w świetle relacji z art. 242 i 243 uofp* – materiał zawierał informacje dotyczące poziomu finansowania wydatków bieżących dochodami bieżącymi przez jst w kontekście przepisów art. 242 oraz 243 ustawy o finansach publicznych, prognozy na lata 2018-20120 oraz informację o zobowiązaniach samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej i wynikających z nich zagrożeniach dla sytuacji finansowej jst.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi była także autorem podrozdziału w I części Sprawozdania „*Rozwój infrastruktury informatycznej*”, w którym zostały przedstawione m.in. najważniejsze projekty informatyczne prowadzone przez Izby w 2017 r.:

- zintegrowany system zarządzania finansami jst BeSTi@,
- sprawozdawczość jednostek organizacyjnych SJO Besti@,
- poczta elektroniczna dla jst i rio,

a także zaprezentowane efekty spotkań Zespołu ds. Rozwoju Technologii Informatycznych, powołanego na początku 2005r. decyzją KR RIO.

Przygotowanie i opracowanie analiz, informacji własnych oraz na potrzeby innych podmiotów, w tym KRRIO

W 2018 roku w ramach Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń przygotowywano także informacje, analizy i zestawienia dla Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych, innych regionalnych izb obrachunkowych, Ministerstwa Finansów, NIK, GUS, CBA, EURORAI. W miarę potrzeb informacje przygotowywane były we współpracy i w uzgodnieniu z członkami Kolegium lub innymi komórkami organizacyjnymi Izby.

W 2018 roku przygotowano analizy, informacje i zestawienia dotyczące:

- sytuacji finansowej jst w związku z jej wnioskiem o rozłożenie na raty zwrotu części oświatowej subwencji ogólnej za 2013 r.;
- zobowiązań finansowych zaciągniętych przez jst, które wykazują ekonomiczne podobieństwo do kredytu/pożyczki, zaciągniętych zobowiązań przez jst w instytucjach parabankowych wg stanu na dzień 31.12.2017 r., 30.06.2018 r.;
- realizowanych przez jst objęte nadzorem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi programach naprawczych;
- negatywnej opinii wydanej przez Skład Orzekający Izby w sprawie sprawozdania z wykonania budżetu za rok 2017;
- danych do wyliczenia mierników BZ;
- wykazywania przez jst woj. łódzkiego w 2017 r. w bilansach z wykonania budżetu odpisów aktualizujących należności finansowe;
- uchwał dotyczących opłaty miejscowej, podejmowanych przez organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego, badanych przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Łodzi, pozostających we właściwości Izby;
- wydatków budżetowych gmin województwa łódzkiego dokonanych w latach 2016-2018 w ramach tzw. budżetów obywatelskich;
- informacji o RIO w Łodzi jako instytucji.

Dla Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych:

opracowano/przygotowano informacje dotyczące:

- zbiorczych danych z art. 30a ustawy – Karta Nauczyciela sporządzonych na podstawie sprawozdań przekazanych od jst województwa łódzkiego za 2017r.,
- kontroli zlecenia zadań publicznych organizacjom pozarządowym przez jednostki samorządu terytorialnego i działalności nadzorczej Izby w tym zakresie;

przekazano uwagi do:

- projektu z dnia 18 kwietnia 2018 r. *zmiany ustawy o finansach publicznych*;
- projektu z dnia 30 maja 2018 r. *rozporządzenia Ministra Finansów zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych*;
- projektu z dnia 28 maja 2018 r. *rozporządzenia Ministra Finansów zmieniającego rozporządzenie w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych*;
- projektu z dnia 1 czerwca 2018 r. *zmiany rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej*;
- propozycji *zmian w ustawie o finansach publicznych* przekazanych przez Związek Miast Polskich;

- projektu z dnia 19 września 2018 r. *rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej zmieniającego rozporządzenie w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego*;
- przekazano uwagi do propozycji zmian art. 217 ufp;

przekazano stanowiska i uwagi odnośnie:

- proponowanego przez Departament Finansów Samorządu Terytorialnego doprecyzowania pojęcia „nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych”
- wystąpienia pokontrolnego NIK.

Działalność szkoleniowa

Obowiązek prowadzenia działalności szkoleniowej nakłada na izby przepis art. 1 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych. Zgodnie z powołanym przepisem działalność ta prowadzona jest w zakresie objętym nadzorem i kontrolą.

W 2018 roku Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi zorganizowała we własnym zakresie 5 szkoleń/spotkań dla przedstawicieli nadzorowanych jednostek.

Ponadto we współpracy z Fundacją Rozwoju Demokracji Lokalnej CS w Łodzi przeprowadzono 2 szkolenia poświęcone dotacjom dla jednostek oświatowych oraz problematyce obejścia prawa w gospodarce finansowej JST oraz zmianom ustawy o samorządzie gminnym. W powyższych szkoleniach uczestniczyło około 61 osób.

W trakcie 5 zorganizowanych samodzielnie szkoleń/spotkań przeszkolonych zostało 484 przedstawicieli nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego: przedstawicieli organów wykonawczych jednostek samorządu terytorialnego, skarbników, pracowników zajmujących się dochodzeniem i egzekucją podatków i opłat na rzecz gminy. Szkolenia prowadzone były w formie wykładów połączonych z prezentacją materiałów, dyskusji, konsultacji. W szkoleniach brali także udział pracownicy Izby.

W ramach szkolenia na temat *Rejestr Należności Publicznoprawnych i sprawozdawczość podatkowa - nowe obowiązki gmin w roku 2018* omówiono kwestie dotyczące:

1. Sprawozdawczości podatkowej w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego, ze szczególnym uwzględnieniem:
 - częstotliwości sprawozdań podatkowych,
 - zakresu informacji ujawnianych w sprawozdaniach podatkowych,
 - terminów przekazywania sprawozdań podatkowych,
 - postaci tych sprawozdań i aktualizacji w przypadku zmiany danych.

2. Rejestru Należności Publicznoprawnych, w tym m.in. zagadnienia:
 - szef Krajowej Administracji Skarbowej a Rejestr Należności Publicznoprawnych,
 - rola uchwały rady gminy a wprowadzanie danych do Rejestru,
 - dane wykazywane w Rejestrze,
 - skutki wysłania zawiadomienia o zagrożeniu ujawnieniem w Rejestrze,
 - ograniczenia we wprowadzaniu danych do Rejestru,
 - kwota wprowadzanej należności a kwota ujawnianej zaległości,
 - przypadki wykreślenia danych z Rejestru,
 - termin wprowadzenia zmiany i wykreślenia z Rejestru,
 - prawo dłużnika do wniesienia sprzeciwu,
 - udostępnianie danych z Rejestru podmiotom zainteresowanym,
 - udostępnienie danych z Rejestru Należności Publicznoprawnych a tajemnica skarbową,
 - stosowanie w odniesieniu do Rejestru Ordynacji podatkowej i Kodeksu postępowania administracyjnego.

W trakcie 2 szkoleń dotyczących Sprawozdawczości jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek organizacyjnych za I kwartał 2018 roku – omówiono:

- I. Sprawozdania w zakresie operacji finansowych, w tym:
 1. Ogólne zasady sporządzania sprawozdań w zakresie operacji finansowych.
 2. Zasady korygowania sprawozdań w zakresie operacji finansowych.
 3. Omówienie sposobu sporządzania poszczególnych sprawozdań : Rb-Z, Rb-N, Rb-ZN, w tym m.in.:
 - wykazywanie zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek w sprawozdaniu Rb-Z
 - nieprawidłowości w wykazywaniu zobowiązań wymagalnych w sprawozdaniu Rb-Z
 - należności oraz wybrane aktywa finansowe wyłączone z wykazywania w sprawozdaniu Rb-N.
 - prawidłowe wykazywanie należności z tytułu zbywania nieruchomości, sprzedaży lokali i budynków oraz najmu i dzierżawy nieruchomości w Rb-N.
 - należności i wybrane aktywa finansowe wykazywane w sprawozdaniu Rb-ZN.
 4. Naruszenie dyscypliny finansów publicznych w zakresie sprawozdawczości - istotne elementy i wybrane przykłady z orzecznictwa.
- II. Sprawozdawczość budżetowa
 1. Zasady i terminy sporządzania sprawozdawczości budżetowej.
 2. Nowe zasady sporządzania korekt sprawozdań budżetowych.

3. Wykazywanie danych w sprawozdaniach budżetowych i ich powiązanie m.in.:
 - dochody związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, należne budżetowi państwa;
 - zaangażowanie, zobowiązania, a plan;
 - dotacje przedmiotowe i celowe na inwestycje, a sprawozdanie samorządowego zakładu budżetowego;
4. Wykazywanie danych w kolumnie „Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy – Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy” oraz „Skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatków..” sprawozdania Rb-27S.
5. Nowy wzór sprawozdania Rb-NDS.
6. Omówienie zasad sporządzania sprawozdań: Rb-27S, Rb-27ZZ, Rb-28S, Rb-28NWS, Rb-NDS, Rb-50, Rb-30S, Rb-34S.

Mając na uwadze obowiązywanie od 25 maja 2018 roku unijnego aktu prawnego General Data Protection Regulation (GDPR) - Rozporządzenia o Ochronie Danych Osobowych (polski skrót RODO – w trakcie szkolenia **„Wdrożenie RODO - ochrona danych osobowych w samorządowej jednostce organizacyjnej po reformie”** zapoznano uczestników z prawnymi regulacjami dotyczącymi ochrony danych osobowych, w tym: zdefiniowano podstawowe pojęcia i problemy pojawiające się na gruncie przepisów o ochronie danych osobowych, wyjaśniono zasady przetwarzania danych osobowych, przedstawiono obowiązki administratora i konsekwencje ich niedopełnienia, przybliżono problematykę organizację systemu ochrony danych osobowych, scharakteryzowano działalność organu nadzorczego oraz przybliżono praktyki stosowania przepisów z zakresu ochrony danych osobowych na nowych zasadach wynikających z RODO.

Program szkolenia obejmował m.in. następujące zagadnienia:

- Unijna reforma ochrony danych osobowych i wpływ na polskie przepisy i funkcjonowanie systemu ochrony danych w jednostce organizacyjnej.
- Zakres podmiotowy i przedmiotowy RODO.
- Dane osobowe i inne kluczowe pojęcia.
- Zasady przetwarzania danych na gruncie RODO.
- Prawa osób, których dane dotyczą, w tym zasady realizacji uprawnień, rozbudowane obowiązki i procedury, klauzule informacyjne, klauzule zgody.
- Organizacja systemu ochrony danych - nowe rozwiązania w RODO.
- Wyznaczenie IOD, status, zadania, jeden IOD dla kilku jednostek
- Odpowiedzialność na gruncie RODO.

W Zespole Zamiejscowym Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w Sieradzu odbyło się **spotkanie szkoleniowo-instruktażowe na temat projektu budżetu oraz Wieloletniej Prognozy Finansowej na rok 2019.**

W szkoleniu uczestniczyli skarbnicy z 7 gmin. Przedstawiono, przypomniano m.in. najistotniejsze zmiany do opracowania budżetu oraz WPF na 2019 rok oraz wspomniano o planowanych zmianach w ustawie o finansach publicznych. Wymieniono się uwagami, spostrzeżeniami, problemami i omówiono je.

Zorganizowane w 2018 roku szkolenia dla jst:

L.P	Tematyka szkolenia	Liczba przedstawicieli jst uczestniczących w szkoleniu
1	Rejestr Należności Publicznoprawnych i sprawozdawczość podatkowa - nowe obowiązki gmin w roku 2018	114
2	Sprawozdawczość jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek organizacyjnych za I kwartał 2018 roku	100
3	Sprawozdawczość jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek organizacyjnych za I kwartał 2018 roku	98
4	Wdrożenie RODO - ochrona danych osobowych w samorządowej jednostce organizacyjnej po reformie	165
5	Spotkanie szkoleniowo-instruktażowe na temat projektu budżetu oraz Wieloletniej Prognozy Finansowej na 2019	7
Ogółem		484

Działalność szkoleniowa prowadzona była także w ramach indywidualnych konsultacji pracowników Izby, w tym członków Kolegium, pracowników Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń, inspektorów WKGF z przedstawicielami nadzorowanych przez Izbę jednostek samorządu terytorialnego.

Sprawozdanie z działalności kontrolnej Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej w 2018 roku

Dane dotyczące składu osobowego Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku w Wydziale Kontroli RIO w Łodzi zatrudnionych było 29 inspektorów kontroli (na koniec 2017 roku stan zatrudnienia wynosił 30 osób) – z wyłączeniem Naczelników Wydziału.

W ciągu całego 2018 roku w Wydziale zatrudniono 1 pracownika. Natomiast z Wydziału odeszły 2 osoby. Jeden z pracowników przebywa na długotrwałym urlopie.

W ramach Wydziału zorganizowano w 2018 roku – podobnie jak w latach poprzednich – spotkania szkoleniowe, na których omawiane były sprawy związane z bieżącą pracą komórki, jak również kwestie merytoryczne. Podczas szkoleń inspektorzy kontroli zapoznani zostali z najnowszymi zmianami w obowiązującym stanie prawnym, m.in. z nowelizacją ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, dotyczącą tytułów dłużnych, zasad uchwalania budżetu i WPF. Inspektorzy otrzymywali także materiały niezbędne przy przeprowadzaniu kontroli. Dominowała tematyka szkoleń związana z konstrukcją uchwały budżetowej, opracowywaniem wieloletnich prognoz finansowych JST, aktualnych przepisów dotyczących rachunkowości i sprawozdawczości w JST, ewidencji podatku VAT, zamówień publicznych, dotowania jednostek oświatowych i pozostałych zagadnień dotyczących gospodarki finansowej JST.

Pracownicy Wydziału wzięli również udział w szkoleniach zewnętrznych – „Rozwój partnerstwa publiczno-prywatnego w Polsce”, organizator Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju (2 osoby), „Efektywne zamówienia publiczne. Wzmocnienie potencjału administracji” – organizator Urząd Zamówień Publicznych (1 osoba) oraz w szkoleniu dotyczącym problematyki zachowań korupcyjnych, przeprowadzonym przez przedstawiciela Delegatury CBA w Łodzi (29 osób). W ramach szkolenia wewnętrznego inspektorzy zapoznani zostali także z problematyką ochrony danych osobowych.

W 2018 roku dwie osoby wzięły udział w szkoleniu zorganizowanym przez RIO we Wrocławiu, w zakresie zagadnień wykorzystania oprogramowania ACL.

Dwóch pracowników Wydziału pełni jednocześnie funkcje Zastępcy Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych przy RIO w Łodzi.

Realizacja zadań kontrolnych

Dane ogólne

W 2018 roku Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej podjął łącznie 55 kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych. Tematyka kontroli obejmowała szeroki zakres zagadnień związanych z prowadzeniem gospodarki finansowej i udzielaniem zamówień publicznych przez podmioty objęte kontrolą. Analizie poddano procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, w szczególności: pobieranie i gromadzenie dochodów, wydatkowanie środków publicznych, zaciąganie zobowiązań, dług publiczny, rzetelność planowania i prognozowania wartości finansowych, zarządzanie środkami publicznymi oraz kwestie związane z gospodarowaniem majątkiem. Przedmiotem analizy inspektorów kontroli RIO w Łodzi były także kwestie dotyczące sposobu funkcjonowania procedur kontroli wewnętrznej (kontroli zarządczej). Problematyka kompleksowej kontroli gospodarki finansowej uwzględniała ramową tematykę kontroli przyjętą przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych uchwałą nr 2/2011 z dnia 17 marca 2011 roku w sprawie ramowej tematyki kontroli kompleksowych jednostek samorządu terytorialnego. Ponadto, w organizacji pracy Wydziału Kontroli, realizującego zadania kontrolne Izby, uwzględniono zasady wynikające z przyjętych przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych „Standardów kontroli regionalnych izb obrachunkowych” (uchwała Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych Nr 6/2006 z dnia 28 września 2006 roku w sprawie przyjęcia „Standardów kontroli regionalnych izb obrachunkowych”).

Szczegółowe dane dotyczące zadań kontrolnych

Ilościowe zestawienie kontroli przeprowadzonych w 2018 roku – według rodzajów – przedstawiono w poniżej zamieszczonej tabeli.

Tabela: Zestawienie kontroli przeprowadzonych w 2018 roku

Typ jednostki kontrolowanej	Liczba kontroli	Liczba kontroli według rodzajów			
		kompleksowa	problemowa	doraźna	sprawdzająca
Ogółem jednostki kontrolowane, w tym:	55	35	1	16	3
jednostki samorządu terytorialnego	50	35	1	11	3
inne podmioty objęte kontrolą, w tym: jednostki organizacyjne JST i pozostałe	5	0	0	5	0

W 2018 roku Wydział Kontroli wykonywał zadania kontrolne wynikające z **planu kontroli kompleksowych**, w którym zamieszczono 35 jednostek samorządu terytorialnego.

Tabela: Zestawienie kontroli kompleksowych przeprowadzonych w 2018 roku

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej
1.	Miasto Łódź
2.	Miasto Skierniewice
3.	Miasto Brzeziny
4.	Miasto Łowicz
5.	Miasto Zduńska Wola
6.	Miasto i Gmina Wieruszów
7.	Miasto i Gmina Wieluń
8.	Miasto i Gmina Zelów
9.	Miasto i Gmina Warta
10.	Miasto i Gmina Drzewica
11.	Gmina Dłutów
12.	Gmina Lipce Reymontowskie
13.	Gmina Głowno
14.	Gmina Wielgomłyny
15.	Gmina Czarnocin
16.	Gmina Aleksandrów
17.	Gmina Pabianice
18.	Gmina Rawa Mazowiecka
19.	Gmina Kiernożia
20.	Gmina Dalików
21.	Gmina Czerniewice
22.	Gmina Zapolice
23.	Gmina Krzyżanów
24.	Gmina Rząśnia
25.	Gmina Oporów
26.	Gmina Ręczno
27.	Gmina Rokiciny
28.	Gmina Brzeźnio
29.	Gmina Będków
30.	Gmina Biała
31.	Gmina Bielawy

32.	Gmina Brąszewice
33.	Gmina Goszczanów
34.	Gmina Żarnów
35.	Gmina Łanięta

Kompleksowe kontrole gospodarki finansowej podjęte zostały we wszystkich jednostkach objętych planem kontroli, jednak w części przypadków czynności kontrolne trwały także w 2019 roku (w marcu 2019 roku prowadzono jeszcze czynności kontrolne w miastach Łódź i Skierniewice).

Zagadnienia objęte tematyką kontroli kompleksowych dotyczyły w szczególności:

- ustaleń wewnętrznych regulacji z zakresu gospodarki finansowej i kontroli wewnętrznej,
- funkcjonowania systemu kontroli zarządczej,
- prowadzenia ewidencji księgowej,
- sporządzania sprawozdań finansowych,
- sporządzania sprawozdań budżetowych,
- długu publicznego,
- realizacji dochodów z majątku,
- udzielania dotacji z budżetu,
- wydatków na wynagrodzenia,
- stosowania procedur udzielania zamówień publicznych,
- wydatków majątkowych,
- ewidencji majątku,
- inwentaryzacji majątku,
- wykonywania zadań z zakresu pomocy społecznej,
- rozliczeń między jednostką samorządową a jednostkami organizacyjnymi.

W ramach kontroli o charakterze kompleksowym, RIO w Łodzi badała także przestrzeganie przez jednostki samorządu terytorialnego przepisów ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela, w zakresie ustalenia wydatków na wynagrodzenia nauczycieli i wypłaty jednorazowych dodatków uzupełniających.

Istotnym elementem przeprowadzonych kontroli była tematyka długu publicznego, w tym przestrzegania przez jednostki samorządu terytorialnego wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych. W kontekście wskazanego przepisu ważne znaczenie miała weryfikacja rzetelności danych finansowych przyjmowanych przez jednostkę samorządową przy prognozowaniu zachowania tego wskaźnika. Kontrola zagadnień związanych z długiem publicznym obejmowała w szczególności ustalenie:

- 1) poziomu, dynamiki i struktury zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego;
- 2) przestrzegania regulacji prawnych obowiązujących w zakresie zaciągania i spłaty zobowiązań;
- 3) rzetelności danych prezentowanych przez jednostki samorządu terytorialnego w zakresie zadłużenia;
- 4) terminowości regulowania zobowiązań;
- 5) występowania zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego nie należących do długu publicznego;
- 6) przestrzegania wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych;
- 7) rzetelności prognozowania podstawowych parametrów finansowych w zakresie związanym z wykazaniem wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych;
- 8) przestrzegania regulacji wynikającej z art. 242 ustawy o finansach publicznych (równowagę budżetu w części bieżącej oraz zakaz finansowania wydatków bieżących z dochodów majątkowych na etapie planowania i wykonania budżetu);
- 9) ustalania i zachowania standardów kontroli zarządczej w zakresie procesów zaciągania i spłaty zadłużenia.

Na podstawie decyzji Prezesa RIO w Łodzi, przeprowadzono także 16 kontroli o charakterze doraźnym, jedną o charakterze problemowym i 3 kontrole o charakterze sprawdzającym. Kontrole doraźne przeprowadzone zostały, w szczególności w związku z otrzymanymi wnioskami i sygnalizacjami (m.in. Posłowie na Sejm RP, radni, CBA).

Tabela: Zestawienie kontroli doraźnych, problemowych i sprawdzających przeprowadzonych w 2018 roku

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Zakres kontroli	Uwagi
1.	Grupowa Oczyszczalnia Ścieków sp. z o.o. w Kutnie	Udzielanie zamówień publicznych	Sygnalizacja CBA
2.	Powiat Wieluński	Wykonywanie kompetencji nadzorczych i kontrolnych wobec SP ZOZ w Wieluniu	
3.	Gmina Czerniewice	Wykonywanie zadań związanych z wypłatą stypendiów socjalnych dla uczniów i świadczeń wychowawczych	Sygnalizacja osób fizycznych
4.	Gmina Szczerców	Zamówienia publiczne, realizacja zadań remontowych i inwestycyjnych	Sygnalizacja osób fizycznych i CBA
5.	Gmina Sieradz	Dochody z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ich przeznaczenie w latach 2016 – 2017	Kontrola koordynowana
6.	Powiat Zgierski	Udzielanie zamówień publicznych i realizacja inwestycji	Sygnalizacja osób fizycznych

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Zakres kontroli	Uwagi
7.	Gmina Wróblew	Wykonanie dochodów z tytułu podatku od nieruchomości	Wniosek Izby Administracji Skarbowej
8.	Gmina Daszyna	Wykonanie budżetu za 2017 rok	
9.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przedborzu	Realizacja programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	Sygnalizacja osób fizycznych
10.	Przedszkole Samorządowe w Przedborzu	Realizacja programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	Sygnalizacja osób fizycznych
11	Miasto i Gmina Łask	Udzielanie dotacji organizacjom pozarządowym	Sygnalizacja CBA
12.	Gmina Bełchatów	Gospodarowanie majątkiem, udzielanie dotacji organizacjom pozarządowym	Sygnalizacja osób fizycznych
13.	Gmina Brzeziny	Udzielanie zamówień publicznych	Sygnalizacja wykonawcy
14.	Powiat Rawski	Wykonywanie zadań z zakresu ochrony zdrowia	
15.	Zarząd Nieruchomości WŁ	Udzielanie zamówień publicznych, realizacja inwestycji	Sygnalizacja wykonawcy
16.	Zarząd Dróg i Transportu w Łodzi	Wykonanie dochodów budżetowych, wykonywanie zadań z zakresu ustawy Prawo o ruchu drogowym	W ramach kontroli kompleksowej Miasta Łodzi
17.	Gmina Sieradz	Planowanie wydatków z tytułu poręczeń i gwarancji	
18.	Gmina Łęczyca	Sprawdzenie wykonania wniosków pokontrolnych	
19.	Miasto Łęczyca	Sprawdzenie wykonania wniosków pokontrolnych. Dochody z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ich przeznaczenie w latach 2016 – 2017	
20.	Gmina Ozorków	Sprawdzenie wykonania wniosków pokontrolnych	

W ramach kontroli badano także zagadnienia objęte tematyką kontroli o charakterze koordynowanym. W 2018 roku – na podstawie decyzji Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych – prowadzone była kontrola dotycząca „Dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ich przeznaczenia w latach 2016-2017”. Tematyka kontroli o charakterze koordynowanym została zbadana w ramach kontroli gospodarki finansowej Miasta i Gminy Wieluń, Gminy Zapolice, Gminy Sieradz i Miasta Łęczyca.

W wyniku przeprowadzonych kontroli, objętych planem pracy na 2018 rok, do czasu sporządzenia sprawozdania, złożono 1 zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa, na podstawie wyników kontroli gospodarki finansowej przeprowadzonej w Powiecie Zgierskim. Ponadto, w 2018 roku złożono takie zawiadomienia na podstawie wyników kontroli przeprowadzonych w 2017 roku. Dotyczyło to następujących jednostek samorządowych: Gmina Kleszczów, Gmina Sławno, Gmina Łęczycza, Gmina Witonia.

W rezultacie ustaleń dotyczących udzielania zamówień publicznych przez KSS w Kutnie (kontrola w 2017 roku) Izba złożyła zawiadomienie o naruszeniu ustawy Prawo zamówień publicznych do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

Na podstawie ustaleń kontrolnych z kontroli przeprowadzonych w 2017 roku, w 2018 roku przekazano:

- 2 sygnalizacje do CBA (WSS w Zgierzu, Gmina Daszyna);
- 1 sygnalizację do Ministra Finansów (Gmina Daszyna);
- 1 sygnalizację do Prezesa SKO w Łodzi (Gmina Daszyna);
- 1 sygnalizację do Prezesa URE (Gmina Daszyna);
- 2 sygnalizacje do Wojewody Łódzkiego (Województwo Łódzkie, Powiat Wieruszowski);
- 2 sygnalizacje do Okręgowego Inspektora Pracy (Gmina Sławno, Miasto i Gmina Sulejów);
- 2 sygnalizacje do Marszałka Województwa Łódzkiego (Gmina Sławno, Gmina Witonia).

Wszystkie wpływające do Izby wnioski oraz sygnalizacje były rejestrowane i w miarę możliwości badane – w zakresie ustawowych kompetencji – w ramach podejmowanych przez Izbę kontroli, w szczególności o charakterze kompleksowym. Sygnalizacje dotyczące nieprawidłowości uwzględniono, m.in., w ramach kontroli przeprowadzonych w: Gminie Wielgomłyny (sygnalizacje osób fizycznych), Gminie Dalików (sygnalizacja Posła RP), Gminie Pabianice (sygnalizacja osoby fizycznej), Mieście Wieluń (sygnalizacja CAB i stowarzyszenia „Zielone Płuca Wielunia”), Gminie Krzyżanów (sygnalizacja osób fizycznych), Gminie Rokiciny (sygnalizacja osoby fizycznej), Gminie Ręčno (sygnalizacja osoby fizycznej), Miastem Brzeziny (sygnalizacje osób fizycznych), Miastem Skierniewice (sygnalizacja KMP w Skierniewicach), Miastem Łódź (sygnalizacja radnych), Miastem i Gminą Wieruszów (sygnalizacja prasy), Gminą Brąszewice (sygnalizacja osoby fizycznej i sygnalizacja Łódzkiego Urzędu Celno-Skarbowego).

Realizując ustawowe obowiązki, w oparciu o wyniki kontroli, Prezes RIO w Łodzi przekazywał kontrolowanym jednostkom wystąpienia pokontrolne, wskazując w nich: stwierdzone nieprawidłowości, ich źródła, przyczyny, rozmiary oraz osoby

odpowiedzialne, a także zamieszczając wnioski pokontrolne mające na celu usunięcie ujawnionych naruszeń oraz zapobieżenie ich powstawaniu w przyszłości.

Zgodnie z przepisami ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym właściwym organom kontrolowanych jednostek przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium RIO. Podstawą zastrzeżenia może być zarzut naruszenia prawa, przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie. W zakresie kontroli przeprowadzonych w ramach planu kontroli z 2018 roku, według stanu na dzień przygotowania sprawozdania (19 marca 2019 rok), z powyższego prawa skorzystała jedna jednostka samorządu terytorialnego (Gmina Krzyżanów – zastrzeżenia wniesione po terminie).

W 2018 roku Izba skierowała do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych 20 zawiadomień o ujawnionych okolicznościach wskazujących na możliwość naruszenia dyscypliny finansów publicznych. Według stanu na dzień 19 marca 2019 roku, w 2019 roku zostało złożonych 6 takich zawiadomień.

Rodzaje stwierdzonych nieprawidłowości

Stwierdzone – w wyniku przeprowadzonych kontroli – nieprawidłowości Wydział Kontroli rejestrował według następujących kategorii tematycznych:

- sprawy organizacyjne,
- księgowość i sprawozdawczość finansowa,
- planowanie i wykonanie budżetu,
- dochody i przychody,
- dług publiczny,
- wydatki i rozchody,
- gospodarowanie mieniem komunalnym,
- zamówienia publiczne,
- rozliczenia finansowe jednostek samorządu terytorialnego z jednostkami organizacyjnymi.

Najwięcej nieprawidłowości w poszczególnych kategoriach dotyczyło następujących przypadków:

Sprawy ogólne i organizacyjne:

- niewłaściwe opracowanie dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości;
- brak spójności między ustalonymi unormowaniami wewnętrznymi;
- nieprawidłowości w zakresie systemu upoważnień do dokonywania czynności w zakresie gospodarki finansowej;
- brak lub niekompletne opracowanie procedur kontroli wewnętrznej;
- brak aktualizacji unormowań wewnętrznych.

Księgowość i sprawozdawczość finansowa:

- prowadzenie spraw z zakresu rachunkowości i sprawozdawczości jednostek organizacyjnych przez urząd JST, mimo braku podjęcia przez organ stanowiący uchwały w sprawie wspólnej obsługi i jej zakresu;
- niesporządzanie sprawozdań jednostkowych przez jednostki organizacyjne;
- wykazywanie w sprawozdaniach danych niezgodnych z ewidencją księgową;
- nieprawidłowe wykazywanie kwot przychodów w sprawozdawczości budżetowej;
- nierzetelne prowadzenie ksiąg rachunkowych;
- niebieżące prowadzenie ksiąg rachunkowych;
- ewidencjonowanie operacji gospodarczych bez zachowania systematyki lub chronologii zapisów;
- nieprawidłowa ewidencja środków europejskich;
- nieprawidłowa ewidencja rozliczeń podatku VAT;
- nieprowadzenie wszystkich wymaganych kont księgowych;
- prowadzenie kont księgowych nieprzewidzianych w polityce rachunkowości;
- nieuwjmowanie w ewidencji wszystkich zobowiązań jednostki.

Dochody i przychody:

- nieterminowe podejmowanie lub zaniechanie czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych;
- dopuszczenie do przedawnienia należności jednostek samorządu terytorialnego;
- nieprzestrzeganie przepisów Ordynacji podatkowej przy udzielaniu ulg i zwolnień podatkowych;
- nieprzestrzeganie przepisów prawa lokalnego w zakresie udzielania ulg w zapłacie należności cywilnoprawnych;
- nieweryfikowanie lub nierzetelne weryfikowanie deklaracji podatkowych;
- wykazywanie w sprawozdaniach budżetowych nieprawidłowych kwot skutków finansowych udzielonych ulg, zwolnień i obniżek stawek podatkowych;
- brak podjęcia przez radę gminy uchwały w sprawie stawek opłaty adiacenckiej;
- zaniechanie naliczania i egzekwowania odsetek od nieterminowych płatności należności cywilnoprawnych.

Wydatki i rozchody:

- nieprawidłowości przy udzielaniu dotacji podmiotom niezaliczonym do sektora finansów publicznych;
- przekroczenie upoważnienia do dokonywania wydatków;
- nieterminowe regulowanie zobowiązań;
- przekroczenie zakresu upoważnienia do zaciągania zobowiązań;

- nierozliczanie lub nieprawidłowe rozliczanie dotacji udzielonych podmiotom niezaliczonym do sektora finansów publicznych,
- nieprzestrzeganie przesłanek uzasadniających przyznanie dodatku specjalnego pracownikom samorządowym;
- nieprzestrzeganie przepisów dotyczących sposobu obliczenia dodatku uzupełniającego dla nauczycieli.

Wykonywanie budżetu. Wieloletnia prognoza finansowa. Dług publiczny

- nieprawidłowe ujmowanie w budżecie i wieloletniej prognozie finansowej danych dotyczących przypadających do spłaty rozchodów;
- nierealistyczne prognozowanie w wieloletniej prognozie finansowej dochodów ze sprzedaży majątku;
- nienależyte monitorowanie procesów związanych z wykonywaniem budżetu;
- zaciąganie zobowiązań dłużnych z naruszeniem limitów wynikających z uchwały budżetowej oraz bez uzyskania opinii RIO w Łodzi o możliwości spłaty zobowiązania;
- zaciąganie zobowiązań dłużnych ponad potrzeby pożyczkowe budżetu;
- niewykazywanie w WPF wszystkich tytułów dłużnych.

Gospodarowanie mieniem komunalnym:

- nieprzestrzeganie przepisów określających procedury sprzedaży nieruchomości;
- nieprzestrzeganie przepisów przy innym niż sprzedaż dysponowaniu mieniem komunalnym (najem, dzierżawa itp.);
- brak aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego;
- nieprzeprowadzenie lub nierzetelne przeprowadzenie i rozliczenie inwentaryzacji finansowych składników mienia i rozrachunków lub nieudokumentowanie jej wyników;
- nieprawidłowe ustalanie wartości nabytych lub wytworzonych środków trwałych.

Zamówienia publiczne:

- nieprawidłowe sporządzenie specyfikacji istotnych warunków zamówienia;
- nieprawidłowe sporządzenie ogłoszenia o zamówieniu;
- nieprawidłowe opisanie przedmiotu zamówienia;
- zaniechanie odrzucenia nieprawidłowej oferty;
- odrzucenie prawidłowej oferty;
- nieokreślenie lub niewłaściwe określenie wartości zamówienia;
- nieterminowy zwrot zabezpieczenia należytego wykonania umowy;
- dokonanie zmiany umowy w sprawie zamówienia publicznego z naruszeniem przesłanek dopuszczających taką zmianę.